

Integración paisaxística por medio das cores e dos materiais das construcións

Monografías do IBADER - Serie Territorio

Alberte González Rodríguez
Jorge Salvador Fernández
Manuel J. López Guitar
Jorge Gómez Cereijo

Integración paisaxística por medio das cores e dos materiais das construcións

Autores: Alberte González Rodríguez, Jorge Salvador Fernández, Manuel J. López Guitar e Jorge Gómez Cereijo.

A efectos bibliográficos a obra debe citarse: González Rodríguez, A., Salvador Fernández, J., López Guitar, M.J., Gómez Cereijo, J. (2017). Integración paisaxística por medio das cores e dos materiais das construcións. Unha achega metodolóxica para a elaboración de recomendacións e propostas de composición. Aplicación á paisaxe galega. Monografías do Ibader - Serie Territorio. Ibader. Universidade de Santiago de Compostela. Lugo

Esta publicación foi sometida a un proceso de revisión por pares.

Deseño e Maquetación:

GAU. Gabinete de Arquitectura e Urbanismo
IBADER

ISSN edición dixital: 1988-8341

Depósito Legal: C 173-2008

Edita: IBADER. Instituto de de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural. Universidade de Santiago de Compostela, Campus Universitario s/n. E-27002 Lugo, Galicia.

<http://www.ibader.gal>

info@ibader.gal

Copyright: Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural (IBADER).

Integración paisaxística por medio das cores e dos materiais das construcións

**Unha achega metodolóxica para a elaboración de recomendacións e
propostas de composición. Aplicación á paisaxe galega**

Alberte González Rodríguez

Jorge Salvador Fernández

Manuel J. López Guitar

Jorge Gómez Cereijo

GAU - Gabinete de arquitectura e Urbanismo

 IBADER
Instituto de Biodiversidade
Agraria e Desenvolvemento Rural

**Monografías do IBADER - Serie Territorio
Lugo 2017**

Monografías do IBADER

Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural

Temática e alcance

O Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural (IBADER) é un instituto mixto universitario, situado na cidade de Lugo e conformado pola Universidade de Santiago de Compostela, as Consellerías da Xunta de Galicia con competencias en Medio Ambiente e Medio Rural e a Deputación de Lugo.

Unha das actividades do IBADER é a publicación e difusión de información científica e técnica sobre o medio rural desde unha perspectiva pluridisciplinar. Con este obxectivo publícanse a revista Recursos Rurais e as Monografías do IBADER, espazos orientados a fortalecer as sinerxías entre colectivos vinculados ao I+D+I no ámbito da conservación e xestión da Biodiversidade e do Medio Ambiente nos espazos rurais e nas áreas protexidas, os Sistemas de Producción Agrícola, Gandeira, Forestal e a Planificación do Territorio, tendentes a propiciar o Desenvolvemento Sostible dos recursos naturais.

A Revista científico-técnica Recursos Rurais publica artigos, revisións, notas de investigación e reseñas bibliográficas. A revista inclúe unha Serie Cursos, que publica os resultados de reunións, seminarios e xornadas técnicas ou de divulgación. As Monografías do IBADER divulgan traballos de investigación de maior entidade, manuais e textos de apoio a docencia ou investigación e obras de divulgación científico-técnica.

A revista Recursos Rurais atópase incluída na publicación dixital Unerevistas da UNE (Unión de Editoriales Universitarias Españolas) e na actualidade inclúese nas seguintes bases de datos especializadas: CIRBIC, Dialnet, ICYT (CSISC), Latindex, Rebiun e REDIB.

Política de revisión

Todos os traballos publicados polo IBADER, deben ser orixinais. Os traballos presentados serán sometidos á avaliación confidencial de dous expertos anónimos designados polo Comité Editorial, que poderá considerar tamén a elección de revisores suxeridos polo propio autor. Nos casos de discrepancia recorrerase á intervención dun terceiro avaliador. Finalmente corresponderá ao Comité Editorial a decisión sobre a aceptación do traballo. Caso dos avaliadores propoñeren modificacións na redacción do orixinal, será de responsabilidade do equipo editorial -unha vez informado o autor- o seguimento do proceso de reelaboración do traballo. Caso de non ser aceptado para a súa edición, o orixinal será devolto ao seu autor, xunto cos ditames emitidos polos avaliadores. En calquera caso, os orixinais que non se suxeiten ás seguintes normas técnicas serán devoltos aos seus autores para a súa corrección, antes do seu envío aos avaliadores.

IBADER
Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural
Universidade de Santiago de Compostela
Campus Universitario s/n
E 27002 Lugo, Galicia (España)

Tfno 982 824500
Fax 982 824501

<http://www.ibader.gal>
info@ibader.gal

A orixe da Guía de cor e materiais de Galicia

A idea de traballar nunha guía que establecese criterios técnicos, obxectivos e fundamentados para regular o emprego da cor e dos materiais nos revestimentos arquitectónicos das edificacións de Galicia xurdiu pola confluencia de varias circunstancias. Por unha banda, esta guía concibiuse dentro dunha das liñas operativas da Estratexia da Paisaxe Galega –posta en marcha no ano 2011 pola Consellaría de Medio Ambiente- en concreto, da denominada Colección Paisaxe Galega, constituída por un conxunto de guías e manuais de boas prácticas para a mellora e integración paisaxística de distintas actuacións sectoriais. Por outra banda, no momento no que se iniciaron os traballos, o debate sobre a cor das edificacións estaba moi presente nos medios de comunicación, a pesar disto, e contraditoriamente, a cor era un dos aspectos das edificacións que estaba sendo menos estudado e regulado. Mentres aspectos arquitectónicos como as tipoloxías, formas, etc. eran tratados no planeamento ou nas ordenanzas urbanísticas, e outros factores da edificación que afectan á paisaxe construída xa estaban sendo abordados nas Directrices de paisaxe, a cor non estaba sendo obxecto dunha análise ou tratamento específico. Todos estes motivos levaron a propoñer a elaboración dunha *Guía de cor e materiais* que contribuíse a cubrir este baleiro no estudo e xestión da paisaxe galega.

Os traballos para a elaboración da guía desenvolvéronse no marco de dous convenios de colaboración entre a Consellaría de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio, a través do Instituto de Estudos do Territorio, e o Colexio Oficial de Arquitectos de Galicia (COAG). Deste xeito, tratouse de desenvolver a guía da man dos profesionais cunha maior vinculación co tema, xa que as atribucións profesionais dos arquitectos conxugan os aspectos relativos á construción cos que atinxen á consideración estética e compositiva, propia das artes.

Non obstante, como paso previo á sinatura deste convenio foi necesario elaborar unhas bases técnicas polas que se rexesen os contratos cos equipos de arquitectos que elaborarían a guía. O traballo para a elaboración destas bases é o que se presenta nesta publicación e constitúe o xerme do que naceu a posterior guía. Neste traballo establecéronse criterios fundamentais que asentaron a filosofía e o obxecto dos traballos posteriores, e que condicionaron o seu desenvolvemento. Criterios que posteriormente se comprobaron esenciais para acadar a consecución dos obxectivos, tales como a análise e estudo da arquitectura tradicional ou o inxente traballo de campo que facilitou un completo e detallado diagnóstico do emprego da cor e dos materiais en cada área paisaxística.

Estas bases técnicas constituíron un primeiro paso fundamental para un proceso que desde o inicio foi innovador e pioneiro. En Galicia as experiencias previas no establecemento de criterios para o emprego da cor e dos materiais nas edificacións eran moi limitadas, e os antecedentes tanto a nivel nacional (Plan de calidade da paisaxe urbana do concello de

Madrid, Código cromático da Ordenanza municipal dos usos da Paisaxe Urbana do concello de Barcelona, etc.) como internacional (Cartas de arquitectura e paisaxe, Plans de cor municipais e urbanos, e Guías de cores e materiais das construcións de parques naturais, en Francia, e Plans de cor de Italia, difundidos a partir da experiencia piloto de Turín), aínda que foron unha referencia moi importante, non encaixaban exactamente cos obxectivos dunha guía a nivel galego. A innovación que supoñía a realización deste estudo a escala rexional, para un territorio tan amplo como Galicia, xunto coa complexidade do territorio galego e tamén da casuística actual de tipoloxías edificatorias e de cores e materiais empregados, fixo, se cabe, máis necesario, contar cun procedemento de traballo estudado e desenvolvido antes do inicio dos traballos de diagnóstico.

Nun primeiro momento o obxectivo único da Guía era ofrecer unhas directrices, fundamentadas sobre a base dunha investigación das características das edificacións tradicionais, orientadas a asegurar unhas boas condicións de integración paisaxística, tanto en obras de rehabilitación ou reforma de edificacións existentes como en obras de nova construción; non obstante, co desenvolvemento dos traballos identificouse como obxectivo adicional o de proporcionar metodoloxías para a análise e estudo da cor das edificacións, que serviran de referencia aos profesionais á hora de proxectar as edificacións ou de deseñar plans de cor para instrumentos de ordenación urbanística e territorial. O procedemento descrito nesta publicación constituíu a base desta metodoloxía, que posteriormente foi complementada ou ampliada con outros métodos e procesos, desenvolvidos polos diferentes equipos técnicos que participaron na elaboración da Guía e recollidos no apartado *Variantes metodolóxicas*.

Por todo o anteriormente exposto, hai que destacar a contribución do traballo aquí descrito e da *Guía de cor e materiais de Galicia* a proporcionar unha referencia metodolóxica para a análise e estudo da cor nas edificacións desta rexión, de utilidade para todos aqueles profesionais que traballen no deseño ou supervisión de proxectos construtivos, así como na elaboración de instrumentos de ordenación urbanística ou planificación territorial. A este obxectivo de axudar, e dar soporte e ferramentas, aos profesionais para o estudo da cor das edificacións, únese o de sensibilizar á sociedade sobre a importancia de coidar este aspecto, que ten unha incidencia innegable na calidade estética da paisaxe construída. Neste senso, cómpre lembrar un texto do recoñecido arquitecto Fariña Tojo recollido na Guía, no que se explica como a envolvente ou pel das edificacións, que é de propiedade privada, forma parte dun ben colectivo, a paisaxe, que é de toda a sociedade.

Inés Santé Riveira
Directora do Instituto de Estudos do Territorio (IET)
Xunta de Galicia

ÍNDICE

1	Obxectivos.....	3
2	Desenvolvemento do traballo	5
2.1	Recollida de información.....	5
2.2	Tratamento dos datos recollidos e presentación.....	6
2.3	Proposta de integración cartas de materiais e gamas de cores	6
3	Fontes bibliográficas.....	7
4	Método de traballo: Análise da realidade e Criterios de integración (anexo I).....	8
4.1	Núcleos urbanos e rurais e ámbitos periurbanos e rururbanos	8
4.1.1	Análise	8
4.1.2	Proposta de integración	10
4.2	Polígonos industriais	10
4.2.1	Análise	10
4.2.2	Proposta de integración	10
4.3	Construción e instalación en solo rústico.....	11
4.3.1	Análise	11
4.3.2	Proposta de integración	11
5	Fichas de toma de datos (Anexo II).....	13
6	Fichas de proposta de integración (Anexo III).....	27
6.1	Protocolo xeral de integración cromática	28
	Exemplos de aplicación da metodoloxía	46

1 OBXECTIVOS

A integración paisaxística constitúe unha demanda social e institucional cada vez máis consolidada, no marco da crecente consideración da paisaxe como un recurso merecedor de protección e cuxa valorización pode contribuír de forma notable ao desenvolvemento socioeconómico. Esta demanda social, xunto ás esixencias normativas impulsadas nos últimos anos desde distintos ámbitos lexislativos, implican a necesidade de contar con fundamentos teóricos e desenvolvementos metodolóxicos que eviten a súa transformación nun conxunto de actuacións illadas e incoherentes¹

A metodoloxía descrita nesta monografía ten por obxecto establecer unhas pautas de composición para construcións e edificacións, que favoreza unha adecuada integración paisaxística e con iso contribuír a unha maior calidade da paisaxe galega.

Esas pautas centraranse nos tipos de materiais máis recomendables para os diferentes elementos das construcións e edificacións, así como nas gamas ou paletas de cores máis congruentes coas características das contornas nas que se vaian empregar.

A metodoloxía cristalizará nunha serie de recomendacións e propostas prácticas, con carácter orientativo, que poderían servir de fundamento e axuda para que os plans urbanísticos e os instrumentos de ordenación do territorio as concreten, para ámbitos territoriais menores, e por tanto dunha forma máis detallada e cun alcance normativo.

Para o desenvolvemento do traballo cómpre adoptar un método de intervención que facilite o achegamento ao obxectivo: a integración paisaxística tanto das novas construcións e edificacións coma das existentes desconformes coa paisaxe de referencia.

O termo “integración” haberá de entenderse como o feito de que algo pase a formar parte dun todo, de que aquel se acomode, adapte e axuste a este de tal sorte que non haxa discrepancia entre eles. Deste modo a edificación/construción haberá de acomodarse á paisaxe de referencia por medio dos materiais empregados para a súa construción e das cores dos elementos dos que a compoñen.

A necesidade de contextualizar as construcións na paisaxe abordarase preferentemente dende a perspectiva da harmonización, tendo cabida outras opcións convenientemente xustificadas. Tomarase como base de traballo a síntese interpretativa e conceptual dos materiais e cores representativos do área territorial sobre a que se elaborarán unha serie de recomendacións e propostas de integración que haberán de ter presente a necesidade de facilitar opcións diferentes á da inmediata interpretación mimética.

¹ MÉRIDA Rodríguez, M. / R. LOBÓN MARTÍN (2011): “La integración paisajística y sus fundamentos. Metodología de aplicación para construcciones”, in *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles* N.º 56: 291-292.

Distinguiranse os seguintes ámbitos construídos na área territorial obxecto da proposta: núcleos urbanos e rurais, zonas periurbanas² e rururbanas³, polígonos industriais e instalacións-construcións en solo rústico. Esta diferenciación ten unha repercusión no método de traballo para o establecemento da estratexia de integración, sendo único para os núcleos e as zonas periurbanas-rururbanas e dous para os polígonos industriais e as instalacións en solo rústico.

Deste xeito para os primeiros adoptárase coma referencia de análise a arquitectura popular⁴. Daquela tomaranse os datos das construcións que posúan sinais significativos e carácter representativo (formal ou estético) da área territorial. Este carácter obterase do recoñecemento detallado identificando os patróns máis significativos de composición, forma, proporción e vista sen esquecer o recurso a fontes indirectas de información.

Nos núcleos urbanos de entidade complexa, que integren unidades morfolóxicas diferenciadas⁵, cómpre a aplicación deste método para cada unha desas áreas. Estas unidades están comunmente asociadas ao momento da súa conformación e distinguiranse de acordo coas características tipolóxicas e construtivas que constitúan os seus sinais de identidade. Esta análise poderá servir como aproximación a outros estudos máis pormenorizados que o propio planeamento de ordenación urbana deberá propoñer.

Para o caso dos polígonos industriais e das instalacións e construcións en solo rústico, afastados daquelas tipoloxías máis tradicionais, propónse outro método de análise do contexto de referencia. Nos dous ámbitos farase unha aproximación compositiva ao entorno que incluírá unha análise rigorosa que identifique a gama cromática propia do lugar medida en dous momentos estacionais preseleccionados (primavera e outono). No caso das instalacións no medio rural, ademais, abundarase nos patróns cromáticos e construtivos de edificacións semellantes existentes na paisaxe de referencia.

² O espazo *periurbano* califica una situación de interfase entre dous tipos xeográficos aparentemente ben diferenciados: o campo e a cidade. É de difícil definición conceptual e delimitación, conta coa desvantaxe de que é un territorio esvaradío, de transición, en permanente transformación (ou con expectativas de ser transformado), fráxil, susceptible de novas intervencións. Co paso do tempo, o periurbano esténdese, realízase, desprázase.

Trátase dun territorio en transo de consolidación, bastante inestable en canto á constitución de redes sociais, dunha grande heteroxeneidade nos usos do solo. É un espazo que se define pola indefinición: nin é campo nin é cidade.

³ Un espazo *rururbano*, área rururbana ou zona rururbana é aquel territorio no que se superpoñen elementos e funcións urbanas ou infraestruturais sobre unha base de orixe agraria, no que se dan transformacións no usos do solo, xerando procesos de tensión e conflito na morfoloxía e na paisaxe.

⁴ Para un recoñecemento actualizado da "arquitectura popular" cómpre ter en conta que estes elementos antrópicos da paisaxe pasan a ser compoñentes integrados na paisaxe unha vez transcorrido un determinado tempo tal que permite a súa asimilación.

⁵ Estímase para o caso que esta complexidade merece tal tratamento cando a súa poboación supera os 7.500 habitantes.

2 DESENVOLVEMENTO DO TRABALLO

O proceso de elaboración do traballo seguirá os pasos nos que se describen seguidamente. Este protocolo constitúe o cerne da metodoloxía exposta. Usamos como referencia o modelo territorial proposto para Galicia polas Directrices de ordenación territorial e a división en grandes áreas paisaxísticas e comarcas descritas na Estratexía galega da paisaxe, tendo en conta que é esta comunidade a que vai ser servir de exemplo de aplicación da devandita metodoloxía, pero a súa utilización non está restrinxida por esta escolla.

2.1 RECOLLIDA DE INFORMACIÓN

O primeiro paso consistirá en recoller os datos necesarios dominantes nos diferentes ámbitos nos que se subdivida a área territorial obxecto de estudo, de acordo co seguinte criterio de selección:

- Un núcleo urbano, que poderá ser unha cidade, algún dos núcleos cabeceira ou subcabeceira do sistema urbano intermedio ou algún dos nodos para o equilibrio do territorio definidos nas Directrices de ordenación do territorio de Galicia⁶.
- Tres núcleos rurais por cada comarca elixidos en atención ás peculiaridades morfolóxicas, arquitectónicas ou construtivas dos ámbitos.
- Un polígono industrial, preferentemente vinculado co núcleo urbano seleccionado.
- No caso de existir, unha zona periurbana.
- No caso de existir, unha zona rurubana
- Instalacións ou edificacións situadas fora dos asentamentos de poboación, situadas en solo rústico.

En cada un dos ámbitos seleccionados deberán recollerse os datos que se indican no anexo I, para un número de edificacións ou construcións existentes, que se determinará de acordo coas seguintes regras:

- Nos núcleos urbanos: o 5% das edificacións e construcións existentes de acordo cos datos do Instituto Galego de Estatística (IGE). Isto necesitará unha filtraxe por barrios ou elementos significativos nos que se poida descompoñer o núcleo urbano. A porcentaxe indicada poderá reducirse en función do tamaño da cidade analizada.
- Nos núcleos rurais: o 50% das edificacións e construcións existentes de acordo cos datos do IGE.

⁶ Directrices de Ordenación do Territorio (DOT), aprobadas polo Decreto 19/2011, de 10 de febreiro e publicada no Diario Oficial de Galicia de 22 de febreiro de 2011.

- Nos polígonos industriais: o 20% das edificacións e construcións existentes no ámbito do polígono.
- Nas zonas periurbanas e rururbanas: 20 edificacións de vivenda e 10 edificacións ou construcións destinadas a outros usos.
- En solo rústico, unha instalación ou edificación por cada un dos seguintes grupos de usos: agropecuario, industrial/comercial, infraestruturas (estacións depuradoras, parques eólicos, estacións de servizo, etc.), equipamentos, hostalería/restauración.

Os elementos de mostra seleccionaranse en diferentes lugares e con diferentes características e idades, para poder obter resultados representativos do conxunto. A porcentaxe indicada poderá modificarse en función do índice de variabilidade tipolóxica de cada asentamento. Naqueles nos que se constate unha regularidade e uniformidade tanto en materiais coma en cores podería reducirse significativamente.

2.2 TRATAMENTO DOS DATOS RECOLLIDOS E PRESENTACIÓN

Os datos presentaranse en fichas axustadas aos modelos recollidos no anexo II. Para cada unha das edificacións ou construcións analizadas tomarase polo menos unha fotografía na que se aprecie do mellor modo posible a súa configuración e, segundo o caso, precisaranse outras fotografías de detalle dos elementos construtivos compoñentes da construción.

Cada unha das edificacións ou construcións será xeorreferenciada e recollida nun ficheiro dixital compatible con sistemas de información xeográfica (SIX), ao que se asociará unha táboa cos datos recollidos. Os datos recollidos para todos os elementos de cada área territorial obxecto de estudo someteranse a un proceso de análise estatística, para obter resultados globais por área e para cada tipo de construción ou edificación.

Asemade presentarse unha memoria na que se describan os procesos de traballo desenvolvidos, e na que se expoñan as conclusións sobre os materiais e cores máis frecuentes ou característicos para os elementos que compoñen os diferentes tipos de edificacións e construcións de cada un dos ámbitos diferenciados. En todo caso xustificaranse os criterios de selección dos núcleos estudados e, no caso dos núcleos urbanos maiores, os criterios de zonificación empregados, así como os fundamentos das propostas de materiais e cores e mesmo das composicións suxeridas.

2.3 PROPOSTA DE INTEGRACIÓN CARTAS DE MATERIAIS E GAMAS DE CORES

En congruencia cos datos resultantes do traballo de información elaborárase unha proposta de materiais e cores para as diferentes localizacións, ámbitos construtivos e elementos que compoñen a edificación. A proposta materializarase en fichas, axustadas ao modelo recollido no anexo III.

Para cada área realizaranse as correspondentes fichas por tipo de ámbito de intervención. As referencias aos materiais e ás cores seguirán os mesmos criterios técnicos de denominación empregados nas fichas de recollida de datos.

Ademais das fichas, desenvolveranse as cartas coas combinación de materiais e cores recomendados, elaboradas mediante composición fotográfica e edición dixital e distinguindo o ámbito ao que se refire. Dada a casuística case infinita só se proporían como exemplo as máis representativas de cada área a unha carta específica que recollería un número suficiente de combinacións. Considerouse como máis oportuno, tendo en conta o mesmo feito, ofrecer como guía unha imaxe o suficientemente abstracta que permita a súa aplicación en distintos e variados contextos arquitectónicos.

3 FONTES BIBLIOGRÁFICAS

MÉRIDA RODRÍGUEZ, M. / R. LOBÓN MARTÍN (2011): “La integración paisajística y sus fundamentos. Metodología de aplicación para construcciones”, in *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles* n.º 56.

BUSQUETS I FÀBREGAS, J. (Dir.) (2007): *Buenas prácticas de paisaje: líneas guía*. Barcelona: Direcció General d'Arquitectura i Habitatge.

FARIÑA TOJO, J. (2006): “Formas de regulación de la escena urbana en varias ciudades europeas”, in *Cuadernos de Investigación Urbanística* nº 48.

BOROBIO SANCHIZ, M. (2012): *Guía de estudos de impacto e integración paisaxística*. Santiago de Compostela: Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas.

NOELIA SORRIBES, V (2010): *El color: identidad y significado del paisaje urbano*. Buenos Aires: Universidad de Belgrano.

JUSTE, J. (2008): “La cualidad ambiental del paisaje urbano a través del color. El caso de la Carrera del Darro en Granada” in *PH Boletín del Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico* nº 67.

CASADEVALL SERRA, J. (2007): “Ordenanzas cromáticas sobre paisajes construídos” in *El paisaje del centro histórico / Jornadas Técnicas Municipales*. Madrid: Ayuntamiento de Madrid.

Piano del colore della Città di Crescentino. Comune de Crescentino. 2008.

CALCULLI, S. (2003): *Piano del colore della Città del Comune di Pavia*. Pavia: Comune de Pavia.

AGUIAR, J.M. (2002): *Cor e cidade histórica: estudos cromáticos e conservação do património*. Porto: FAUP Publicações.

4 ANEXO I. MÉTODO DE TRABAJO: ANÁLISE DA REALIDADE E CRITERIOS DE INTEGRACIÓN

4.1 NÚCLEOS URBANOS E RURAIS E ÁMBITOS PERIURBANOS E RURURBANOS

Coma punto de partida fundamental procurárase a harmonización material e cromática. A súa concreción débese guiar polos materiais, tons e relacións cromáticas das compoñentes da arquitectura popular propias da comarca que definen a súa percepción.

Propónse o seguinte procedemento:

- Efectuar unha análise das fachadas e cubertas da arquitectura popular ou tradicional da comarca.
- Elaborar unha estratexia de harmonización entre os diferentes elementos construtivos.
- Desenvolver unha paleta de materiais e cores da comarca para cada un dos elementos.

4.1.1 ANÁLISE

A análise abordará os materiais e as cores tendo en conta as seguintes consideracións:

4.1.1.1 MATERIAIS

Organizaranse de acordo co elemento construtivo ao que pertenza e especificaranse as características que correspondan: tipo, textura, cubrición/acabamento e cor.

Fachadas:

- Paramentos exteriores: material de base ou revestimento, zócolos, recercados, etc.
- Carpintería exterior: fiestras, portas, varandas e pasamáns, persianas, contras, etc.
- Elementos complementarios: enreixados, toldos, carteis, etc.

Cuberta:

- Cubrición.
- Chemineas, bufardas.
- Outros: canles, baixantes.

Parcela:

- Muros ou peches
- Portais de acceso

Particularmente para os seguintes tipos procurárase algunha outra precisións:

Pedra:	Tipo e variedade (p.ex.: granito rosa Porriño). Así mesmo especificarase o aparello: cantería, cachotería, cachotería miúda, aplacado irregular/regular.
Madeira:	Tipo se pode coñecerse (por non estar revestida ou tratada) e, se non, soamente “madeira”.
Materiais fabricados:	Denominación técnica e, de ser necesario, o tipo (p.ex.: prancha ondulada de fibrocemento). Poderase ademais facer referencia a unha marca comercial concreta se a extensión do seu uso así o aconsella ou queda definido con maior precisión o material.

As especificacións sobre a cubrición, acabado e textura, de ser o caso, tamén procurarán maior detalle:

Sen revestir/Revestido: cor natural ou modificada (p.ex.: granito gris Mondariz sen revestir, ou aceiro inoxidable na súa cor) / material (p.ex.: pintura, lacado, etc.).

brillante/satinado/mate

liso / rugoso (p.ex: pedra pulida/apomazada/abuxardada).

4.1.1.2 CORES

Mediranse as cores mediante o contraste directo dos paramentos que analizar coas cartas de cores do NCS para identificalas e procesalas. Unha alternativa non tan rigorosa mais razoablemente eficaz e moito máis económica para este tipo de análises é o emprego de imaxes fotográficas tratadas dixitalmente simplificándoas en mosaicos cromáticos de modo que resulte máis doada a identificación das gamas de cores e as relacións entre elas, aínda que sempre será preferible pola súa exactitude⁷.

A referencia á cor realizarase de acordo coa codificación NCS COLOR SYSTEM⁸. Como se sinalou no parágrafo precedente, tomaranse preferiblemente as referencias cromáticas *in situ* sendo permisible a determinación seguindo procedementos dixitais. Neste caso aconséllase facer a medición ou comparación entre a cor da fotografía e a da carta NCS na mesma pantalla de ordenador para evitar as posibles desviacións cromáticas que se poderían dar co emprego de diferentes soportes ou medios.

⁷ Esta opción foi a escolleita nos exemplos de aplicación da metodoloxía exposta nesta monografía.

⁸ O *Natural Colour System* é un sistema de notación de cores ideado polo Instituto Escandinavo da Cor, que trata a linguaxe de comunicación da cor. O sistema procura a descrición das cores a partires da maneira que temos de percibilos establecendo unha denominación para calquera cor que exista. Con isto consegue facilitar a especificación e a comunicación da cor para o cal dispon inicialmente dunha carta con 1950 referencias estándares sobre a que se poden matizar saturacións e luminosidades doadamente. Web: <http://www.ncscolour.com/>

4.1.2 PROPOSTA DE INTEGRACIÓN

O criterio de harmonización suxerido manexa certas estratexias como é a adopción dunha gama de materiais e cores simple, sobria e funcional coa que se acada un aspecto coherente e coidado.

Asemade propónse o establecemento das pautas de aplicación da paleta cromática tendo en conta algunhas das regras da percepción e da combinación das cores:

- Evitar cores saturadas, discordantes e brillantes, aplicadas en superficies dominantes que contrasten cos tons naturais dos materiais xurdidos da natureza, matizados e suaves.
- Ter en conta que as texturas grosas, irregulares e rugosas escurecen a cor, mentres que as finas e lisas se manteñen máis próximas á orixinal
- Establecer regras de composición para a coloración de elementos secundarios (marcos, portas, cornixas, zócolos, etc.), semellantes ás optidas na análise previa.

4.2 POLÍGONOS INDUSTRIAIS

A aproximación compositiva ao entorno dos polígonos, a diferenza do caso anterior, debe incluír unha análise rigorosa que identifique a gama cromática propia do lugar.

4.2.1 ANÁLISE

Propónse o seguinte procedemento:

- Identificar as diferentes localizacións onde a visión do polígono teña unha presenza destacada.
- Realizar a análise cromática da contorna visual que abrangue tanto as cores como as relacións entre elas e diferenciando as cores da superficie do chan, da vexetación e das edificacións, sendo as primeiras de especial interese a elaboración e determinación do criterio de integración.

4.2.2 PROPOSTA DE INTEGRACIÓN

A estratexia de integración elixida –nunha extrema o mimetismo e noutra o contraste– achegará unha paleta cromática para o conxunto do polígono que contemple as seguintes recomendacións:

- Emprego dunha gama cromática reducida a un número limitado de tons para non crear confusión nin saturación visual.
- Priorizar estratexias de harmonización baseadas en tonalidades naturais e inorgánicas semellantes ás do terreo

- Elixir cores de baixa saturación que non resulten excesivamente rechamantes (p.ex.: as cores con saturación semellante ás existentes na contorna proporciona un equilibrio harmónico).
- Evitar o emprego sistemático de tons verdes, que dificilmente acadan os matices cromáticos da vexetación.
- Empregar os contrastes con moderación e efectuando simulación previas (p.ex.: a utilización de cores complementarias ás existentes establece una relación harmónica baseada no contraste)

No que respecta aos materiais a empregar procurarase que obedezan a un criterio de homoxeneidade de acordo coas particularidades deste tipo de construcións na comarca tendo presente a procura dunha imaxe de conxunto unitaria e harmónica (p.ex.: definir modelos únicos de valados para o conxunto do polígono, combinacións de materiais e cores que resulten harmónicas e de composición sinxela, etc.).

A intervención individualizada para as diferentes construcións haberá de establecerse de acordo ao criterio paisaxístico unitario definido para o conxunto do polígono⁹, prevendo medidas de integración eficaces para cada unha delas como requisito indispensable para acadar unha imaxe de proximidade coherente.

4.3 CONSTRUCCIÓN E INSTALACIÓN EN SOLO RÚSTICO

Coma punto de partida fundamental procurarase a unidade material e cromática. A súa definición débese guiar polos tons e relacións cromáticas das compoñentes da paisaxe e polo coñecemento dos materiais propios da arquitectura da zona.

4.3.1 ANÁLISE

Proponse coma procedemento unha mestura dos dous anteriores, isto é unha análise cromática da zona, en especial do solo e tamén dos elementos construtivos tradicionais e habituais.

4.3.2 PROPOSTA DE INTEGRACIÓN

En xeral optarase por unha estratexia cromática de harmonización co entorno podéndose optar xustificadamente pola singularización ou a fusión tendo en conta as seguintes recomendacións:

⁹ Este criterio deberá de estar definido na normativa urbanística do polígono acoutando os obxectivos de xerais calidade que, alén de ordenar racionalmente a ocupación do solo, tratará de minimizar as afeccións sobre os elementos estruturais da paisaxe, garantirá as relacións formais harmónicas, proporá unha imaxe unitaria e coherente do conxunto do polígono, fomentará as actitudes de coidado e respecto polo entorno ou propiciará unha visión a longo prazo das intervencións.

- Elixir unha estratexia cromática intrínseca á paleta (oposición, complementariedade ou intensificación dos tons entre si).
- Definir a paleta de cores para todos os elementos da instalación ou construción.
- Optar sempre por unha gama de materiais e cores simple, sobria e funcional co obxecto de acadar un aspecto coherente e coidado.
- Establecer pautas de aplicación da paleta cromática tendo en conta outras regras da percepción e da combinación das cores , a maiores das xa expostas máis atrás:
 - Preferir tons escuros (agás o negro) posto que os claros aumentan e achegan os volumes.
 - Limitar o uso da cor verde, xa que pode destacar pola súa artificiosidade e contraste en relación cos tons da vexetación, ricos, complexos e cambiantes.
 - Evitar volumes completamente monocromos (distinguir cuberta e paramentos)

5 ANEXO II. FICHAS DE TOMA DE DATOS

1. Ficha de núcleos
2. Ficha de polígonos
3. Ficha de instalacións en solo rústico

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:			
	Comarca paisaxística:			
Localización xeográfica	Vía/rúa;			Nº
	Parroquia			Localidade:
	Concello			Provincia:
	Xeorreferencias:	X:		Y:
Ámbito da edificación	☐	Urbano	☐	Suburbano
	☐	Rural	☐	Periurbano

FOTOGRAFÍA DE CONXUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

PATRÓN DE COMPOSICIÓN CROMÁTICA

Esquema de cor sobre o círculo cromático

Proporción por cores da escena			
Cor dominante		%	
Gama cromática			
Cor de mediación		%	
Gama cromática			
Cor tónica		%	
Gama cromática			
Esquema de cor:			
☐	Complementarios	☐	Análogos
☐	Complementarios divididos	☐	Tetrádicos
☐		☐	Triádico
☐		☐	Cadrado

ELEMENTOS ARQUITECTÓNICOS. ANÁLISE CROMÁTICA

ELEMENTOS ARQUITECTÓNICOS. DESCRIPCIÓN INDIVIDUALIZADA

	Elemento	Material	Acabamento	Tipo/variedad	Colocación	Textura	Cor (NCS)
Cerramientos	Fondos						
	Zócolos						
	Balcóns						
	Impostas						
	Cornixas						
	Recercados						
Ocos	Outros						
	Ventás						
	Portas						
	Ferraxes						
	Reixas						
	Defensas						
Cuberta	Outros						
	Cubrición						
	Limas						
	Cumios						
	Chemineas						
	Bufardas						
	Canións						
Baixantes							
Outros							

COMENTARIOS E OBSERVACIÓNS

ANEXO II ANÁLISE DO ÁMBITO DE ACTUACIÓN. FICHA DE TOMA DE DATOS POLÍGONOS INDUSTRIAIS

DATOS XERAIS

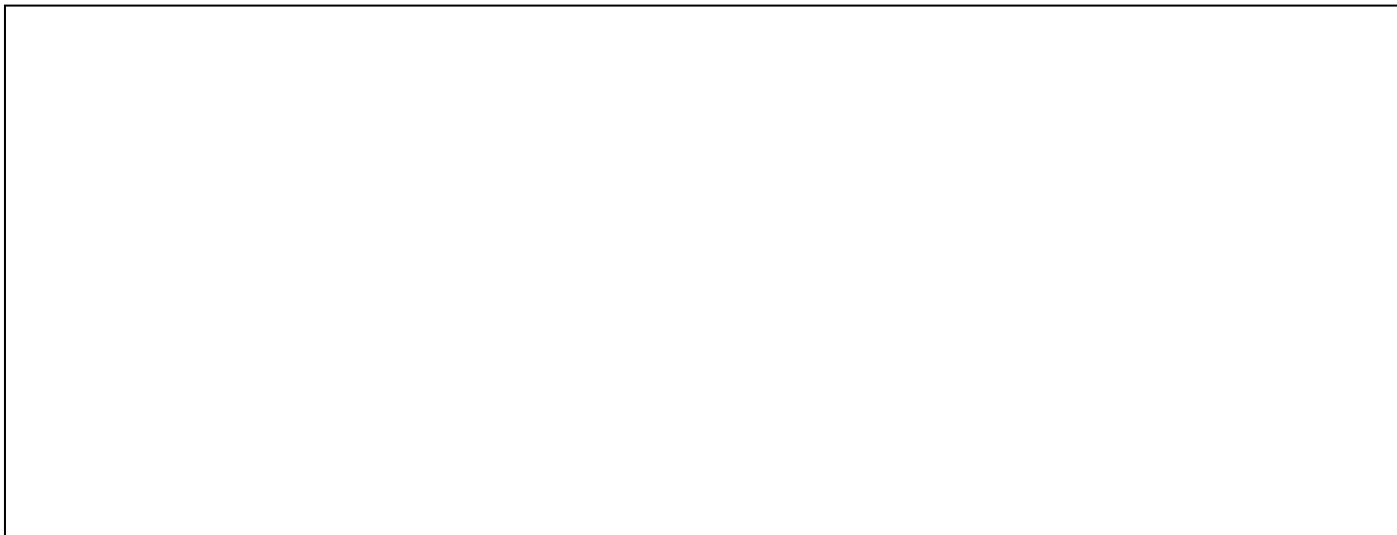
Localización paisaxística	Área paisaxística:					
	Comarca paisaxística:					
Localización xeográfica	Parroquia			Localidade:		
	Concello			Provincia:		
	Xeorreferencias:	X:		Y:		
Características xerais	☐	Grao de ocupación < 50%	☐	Uso predominante industrial	☐	Arrimado a núcleo residencial
	☐	Grao de ocupación > 50%	☐	Uso predominante servizos	☐	Illado de núcleo residencial

PLANO DE SITUACIÓN DOS PUNTOS DE VISTA E ESCENAS ANALIZADOS

FOTOGRAFÍA DE CONJUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

CORES POR ESCENA

Cor NCS:

Cor NCS:

Cor NCS:

Cor NCS:

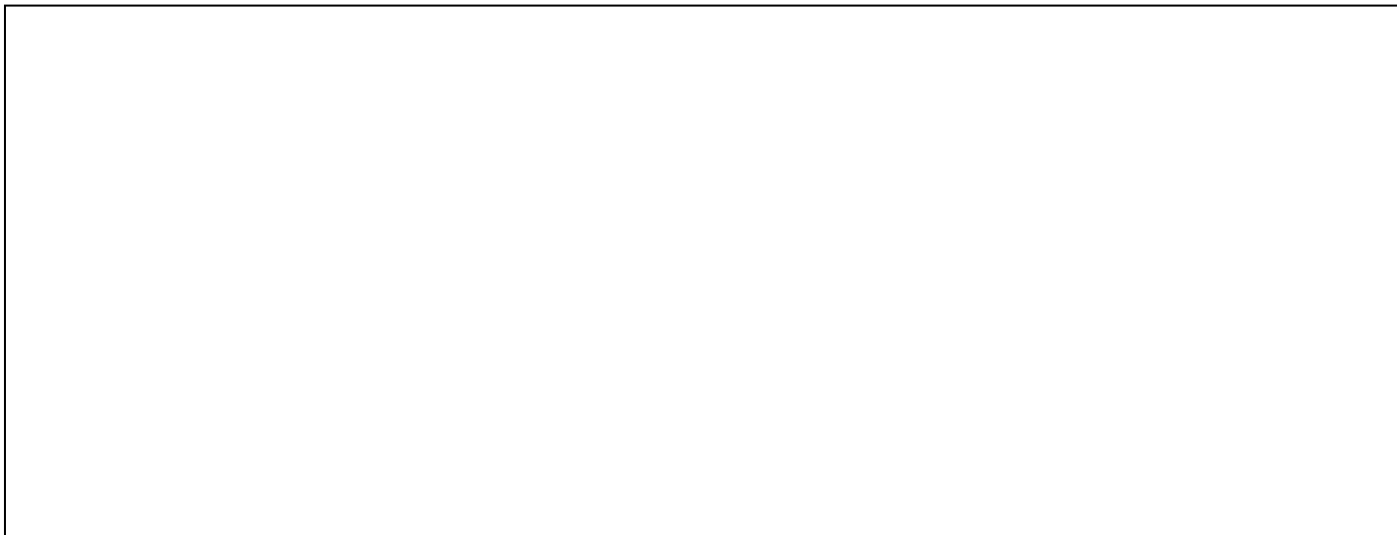
Cor NCS:

Cor NCS:

FOTOGRAFÍA DE CONJUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

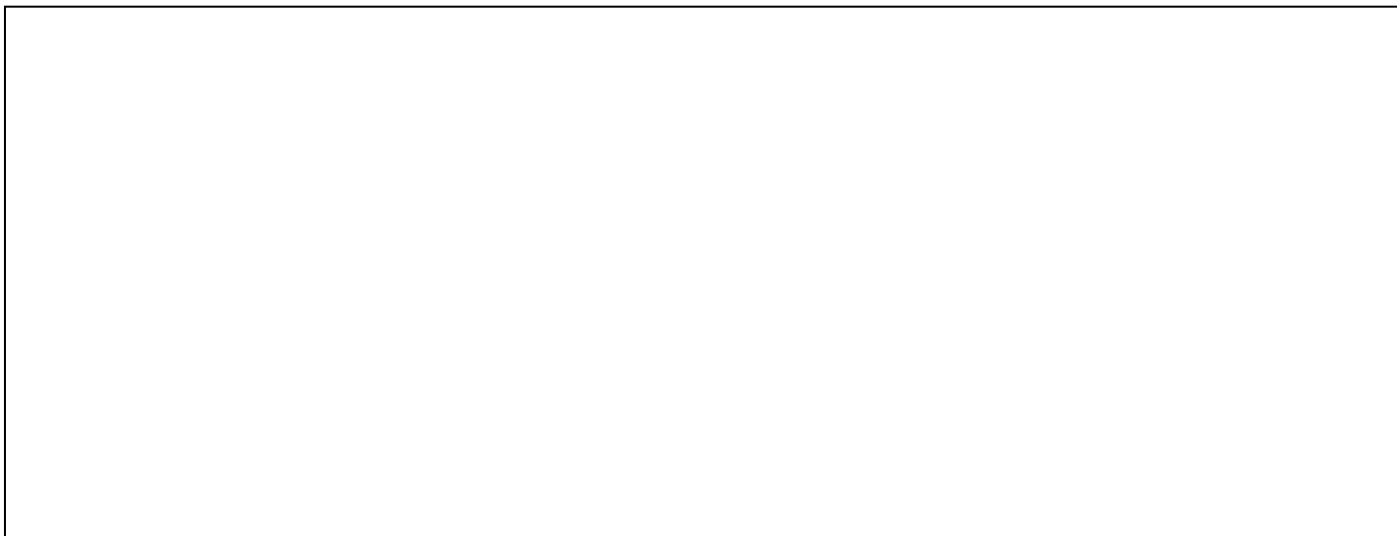

CORES POR ESCENA

Cor NCS: Cor NCS: Cor NCS: Cor NCS: Cor NCS: Cor NCS:

FOTOGRAFÍA DE CONXUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

CORES POR ESCENA

Cor NCS:

Cor NCS:

Cor NCS:

Cor NCS:

Cor NCS:

Cor NCS:

FOTOGRAFÍA DE CONJUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

CORES POR ESCENA

Cor NCS:	Cor NCS:	Cor NCS:	Cor NCS:	Cor NCS:	Cor NCS:

COMENTARIOS E OBSERVACIONES

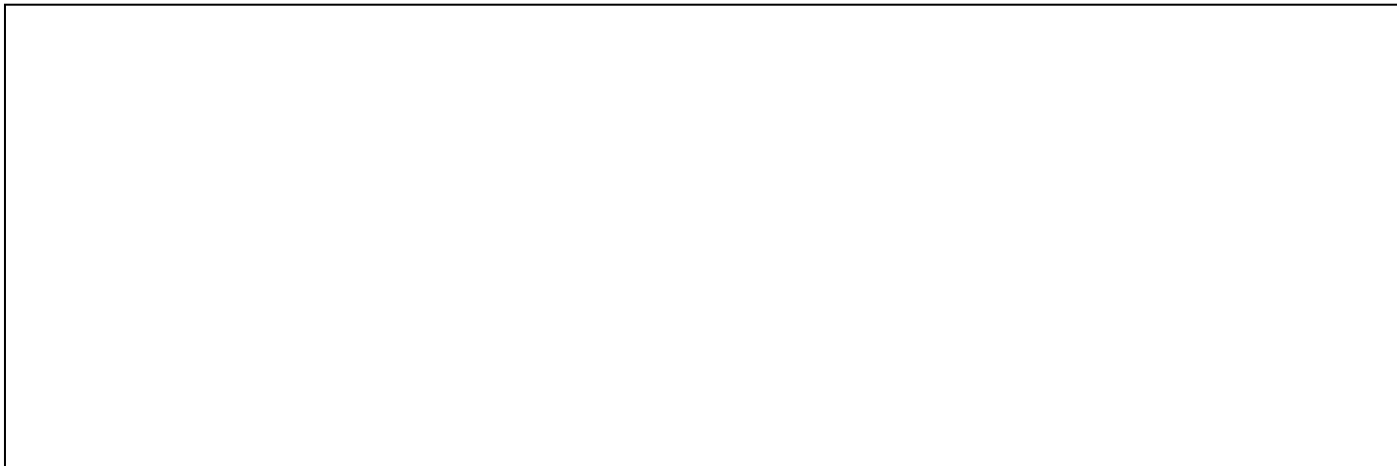

ANEXO II ANÁLISE DO ÁMBITO DE ACTUACIÓN. FICHA DE TOMA DE DATOS CONSTRUCIÓNS ILLADAS EN SOLO RÚSTICO

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:					
	Comarca paisaxística:					
Localización xeográfica	Vía/rúa;			Nº		
	Parroquia			Localidade:		
	Concello			Provincia:		
	Xeorreferencias:	X:		Y:		
Uso da construción	☐	Agropecuario	☐	Industrial	☐	Infraestrutura
	☐	Equipamento	☐	Servizos	☐	Outros

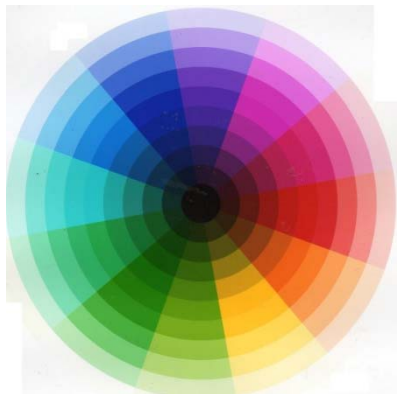
FOTOGRAFÍA DE CONXUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

PATRÓN DE COMPOSICIÓN CROMÁTICA

Esquema de cor sobre o círculo cromático

Proporción por cores da escena		
Cor dominante		%
Gama cromática		
Cor de mediación		%
Gama cromática		
Cor tónica		%
Gama cromática		
Esquema de cor:		
☐	Complementarios	☐
☐	Análogos	☐
☐	Triádico	☐
☐	Complementarios divididos	☐
☐	Tetrádicos	☐
☐	Cadrado	☐

ELEMENTOS ARQUITECTÓNICOS. ANÁLISE CROMÁTICA

ELEMENTOS EXTERIORES E DE PARCELA. ANÁLISE CROMÁTICA

ELEMENTOS ARQUITECTÓNICOS E DE PARCELA. DESCRICIÓN INDIVIDUALIZADA

	Elemento	Material	Acabamento	Tipo/variedade	Colocación	Textura	Cor (NCS)
Cerramientos	Fondos						
	Zócolos						
	Balcóns						
	Impostas						
	Cornixas						
	Recercados						
Ocos	Outros						
	Ventás						
	Portas						
	Ferraxes						
	Reixas						
	Defensas						
Cuberta	Outros						
	Cubrición						
	Limas						
	Cumios						
	Chemineas						
	Bufardas						
	Canlóns						
	Baixantes						
Exteriores	Outros						
	Valados						
	Portadas						
	Xardinaría						
	Anexos						
	Vialidade						

COMENTARIOS E OBSERVACIÓNS

6 ANEXO III. FICHAS DE PROPOSTA DE INTEGRACIÓN

1. Protocolo xeral de integración cromática
2. Ficha de núcleo
3. Ficha de polígonos
4. Ficha de instalacións en solo rústico
5. Carta de materiais
6. Carta de cores
7. Carta de combinacións de materiais e cores

6.1 PROTOCOLO XERAL DE INTEGRACIÓN CROMÁTICA

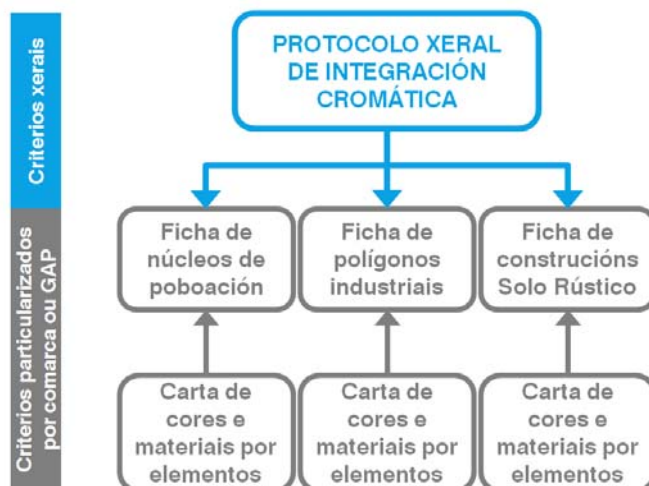
A fin de establecer uns criterios xerais que informen a elaboración de fichas ou elementos con alcance normativo máis individualizados para ámbitos concretos de intervención¹⁰ propónse un protocolo xeral de integración cromática redactado a modo de ordenanza para achegarlle á propia metodoloxía un carácter máis proactivo, tendo en conta a flexibilidade dun documento destas características e, sobre todo, sen esquecer que a finalidade última deste documento é prover do necesario soporte para integrar a *variable cromática* en calquera instrumento de planificación espacial ou para elaborar instrumentos de planificación específicos (plans de cor).

Os principios que guían esta proposta poden sintetizarse nos seguintes puntos:

- Que toda intervención sexa coherente e compatible coas características intrínsecas da construción (arquitectónicas, compositivas, tipolóxicas, formais, materiais, tecnolóxicas e funcionais).
- Garantir a salvagardar e conservación do existente: dos seus valores históricos e arquitectónicos, dos seus valores ambientais ou dos seus valores técnicos en cada caso.
- Verificar a integración e compatibilidade da intervención co seu contexto, no que a construción se insire a través de:
 - a integración na escena urbana ou territorial máis próxima,
 - a integración na visión de conxunto do ámbito de intervención.
- Facilitar, cunha eficaz xestión administrativa e técnica das intervencións, o seu uso futuro a través:
 - da implantación de procedementos sinxelos e verificables,
 - do cotexo e confrontación permanente da información elaborada,
 - do arquivo, manexo estatístico e consulta dos datos para o futuro.

O seu esquema de funcionamento, ligado ás fichas de cada ámbito de intervención e as cartas de cores e materiais sería:

¹⁰ Coma os que se describen nesta metodoloxía (núcleos de poboación e asentamentos, polígonos industriais e construcións illadas en solo rústico) ou outros que se poideran prever en función da complexidade ou diferenzas que a fase de información previa detecte.

Art. 1. Campo de aplicación

As presentes fichas e protocolo xeral de intervención aplicaranse con carácter xeral nos ámbitos de intervención sinalado e tal como se definen na propia estratexia.

O protocolo achega os criterios que seguir na execución de obras tanto de mantemento ordinario coma de mantemento extraordinario, restauración, rehabilitación e novas construcións que afecten a elementos de fachada e cubertas ou exteriores en xeral.

Esta relación de criterios poderá integrarse, coas debidas adaptacións, na normativa de calquera instrumento de planificación espacial.

Art. 2. Extensión da intervención

As intervencións nas fachadas dunha construción deben ter un carácter unitario e congruente cos criterios da ficha correspondente. Na medida do posible deberá executarse simultaneamente e cubrir a totalidade do volume exterior. Procurarase a distinción cromática entre edificacións estremeiras, salvo que figuren no mesmo predio.

As intervencións deben incluír todos os elementos e acabados de fachada que contribúan a dar unha imaxe global do edificio, coma molduras, recercados, cornixas, impostas e zócolos ou plantas baixas con uso diferenciado.

Art. 3. Metodoloxía

A definición dos parámetros normativos que regulen as intervencións deben ter en conta toda a información necesaria desde o punto de vista tipolóxico, histórico, tecnolóxico e das técnicas construtivas e dos materiais, seguindo o procedemento marcado nesta estratexia. Nos ámbitos de intervención de valor patrimonial manterase, sempre que for posible, as cores e materiais orixinais ou a súa substitución xustificada por outros idénticos.

A escolla das cores e dos materiais debe ser compatible coa historia do edificio, tipoloxía e función e, ademais, integrarse na contorna onde se localiza a intervención. As cartas de cores e de materiais non conducen necesariamente a unha posibilidade unívoca, polo que se deberán considerar todos os factores para definir unha intervención integrada.

A intervención en contexto heteroxéneos deberá partir dunha análise de varios edificios representativos para obter pautas máis amplas de intervención, confrontadas estas co mosaico cromático das vista de conxunto, de onde tirar seleccións de cores.

Art. 4. Integración cromática da intervención

A integración cromática da intervención debe considerarse a dúas escalas:

- Na escena urbana ou territorial próxima que permita relacionala cos edificios estremeiros e enfrontados no campo visual do observador achegado ao edificio.
- Na escena urbana ou territorial de conxunto que permita relacionala co contexto urbano, funcional ou territorial inmediato, caracterizado por unha unidade morfolóxica coma un núcleo rural, un barrio, un ensache, un polígono ou unha infraestrutura.

A integración virá dada pola compatibilidade:

- das cores escollidas (identificadas mediante o código NCS correspondente, que informa do ton, luminosidade e grao de saturación) regulados polas fichas correspondentes e as cartas de cores aplicables.
- Do tratamento das superficies e dos materiais seleccionados regulados polas fichas correspondentes e as cartas de cores aplicables.

A integración procurará a harmonía cromática cos edificios adxacentes e co conxunto no que se sitúe. Os materiais e tratamentos das superficies deberán ser coherentes co carácter do edificio e compatibles coa contorna.

A validación técnica e administrativa da intervención farase sobre a documentación fotográfica conforme á metodoloxía descrita na estratexia. Esta información deberá cubrir tanto a fase de análise coma de proposta de intervención e de obra rematada.

Art. 5. Recomendacións sobre o tratamento das superficies, disposición das cores nas fachadas a selección de cores en núcleos de poboación e áreas suburbanas e rururbanas

No caso de intervencións sobre construcións existentes, recoméndase manter o tipo de acabamentos orixinais, polo menos a respecto de cores e materiais.

As fachadas compostas de varios volumes e/ou con moitos elementos decorativos admiten unha maior diferenciación cromática que, en todo caso, deberá ser congruente co seu carácter e tipo. A elección do deseño e materiais procurará integrar asemade a planta baixa nun proxecto unitario.

O coñecemento da construción ou edificio e seu contexto debe fornecer elementos que orienten a escolla do tratamento das superficies e disposición das cores nos distintos planos, elementos e plantas, avaliando mesmo a súa diferenciación cromática.

A escolla das cores debe facerse a partir dos criterios e cartas indicadas e filtralas sobre a base do coñecemento da construción ou da contorna. No caso das construcións existentes esta deber partir do estudo da coloración orixinal. No caso de construcións novas deber partir do estudo da coloración do contexto, especialmente o inmediato. En calquera caso, procurárase a coherencia da intervención cos valores do edificio e da contorna na que se insire, así como a harmonización das coloracións coa ornamentación e outros elementos presentes nas fachadas e cubertas e no propio contexto urbano e territorial.

Art. 6. Recomendacións sobre o tratamento das superficies, disposición das cores nas fachadas a selección de cores en edificacións illadas en solo rústico

O tratamento cromático das instalacións ou edificacións illadas en solo rústico, que serán predominantemente de uso agrario ou gandeiro, é un aliado poderoso da integración mesmo despois da súa construción e funcionamento.

A elección de materiais e cores debe conducirse polos tons e as relacións cromáticas das compoñentes da paisaxe e polo coñecemento dos materiais propios da arquitectura da zona seguindo proceso seguinte: 1) Efectuar unha análise cromática da contorna, en especial do chan e dos materiais construtivos tradicionais ou habituais. 2) Elixir unha estratexia cromática vinculada á contorna, ben mediante singularización ou contraste, ben mediante ocultación ou, preferentemente, harmonización. 3) Elixir unha estratexia cromática intrínseca á gama por oposición, complementariedade ou intensificación dos tons entre si. 4) Definir unha gama de cores para todos os elementos da instalación ou edificación. 5) Escoller sempre unha gama de cores e materiais sinxela, sobria e funcional para obter un resultado coherente e coidado.

Fixar pautas de aplicación da gama cromática tendo en conta as regras da percepción e combinación das cores: 1) Preferir tons escuros (agás o negro) para evitar agrandar os volumes cos tons claros. 2) Evitar cores saturadas, discordantes e brillantes, que contrastan cos tons matizados e suaves das paisaxes agrarias. 3) Limitar o uso da cor verde, xa que pode destacar pola súa artificiosidade e contrastar cos tons da vexetación, moito máis ricos, cambiantes e cheos de matices. 4) Ter en conta que as texturas grosas e rugosas escurecen as cores e as lisas e finas manteñen a cor orixinal. 5) Evitar volumes monocromos, procurando diferenciar cubertas de paramentos como mínimo. 6) Fixar regras de coloración dos elementos arquitectónicos das fachadas coma ocos, cornixas, zócolos, etc.

Art. 7. Recomendacións sobre o tratamento das superficies, disposición das cores nas fachadas a selección de cores en polígonos industriais

A ordenación ou regulación que se determine para un polígono industrial é conveniente que preste atención, entre outros aspectos, ao cromatismo xeral da actuación a fin de conciliar a lóxica funcional e económica coa matriz territorial e paisaxística establecendo criterios homoxéneos e ligados ás particularidades do lugar e configurar unha imaxe de conxunto unitaria e harmónica.

Para a regulación do polígono debe incluír unha análise cromática rigurosa que identifique a gama cromática do lugar. Seguidamente debe escollerse a estratexia de integración, que pode ir desde o mimetismo ao contraste, e definir unha gama de cores para o conxunto do polígono. É preferible seleccionar unha gama cromática reducida a un número limitado de tons, para evitar confusión e saturación visual.

Recoméndase en termos xerais favorecer as estratexias de harmonización, baseadas nas tonalidades naturais e inorgánicas similares ás do terreo e elixir cores de baixa saturación que non resulten moi rechamantes. Tamén é recomendable evitar o uso excesivo ou sistemático das tons verdes, que dificilmente acadan os matices cromáticos da vexetación, e utilizar os contrastes con moderación.

ANEXO III PROPOSTA DE INTEGRACIÓN. FICHA DE NÚCLEOS E ÁMBITOS PERIURBANOS E RURURBANOS

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:	
	Comarca paisaxística:	
Ámbito da edificación	Urbano	Suburbano
	Rural	Periurbano

MATERIAIS

	Elemento	Conclusións da toma de datos			Proposta		
		Material	Remate	Textura	Material	Remate	Textura
Cerramentos	Fondos						
	Zócolos						
	Balcóns						
	Impostas						
	Cornixas						
	Recercados						
Ocos	Outros						
	Ventás						
	Portas						
	Ferraxes						
	Reixas						
	Defensas						
Cuberta	Outros						
	Cubrición						
	Limas						
	Cumios						
	Chemineas						
	Bufardas						
Exteriores	Canlóns						
	Baixantes						
	Outros						
	Valados						
	Portadas						
	Xardinaria						
	Anexos						
	Vialidade						
	Pendello						
	Outros						

Comentarios e observacións:

DEFINICIÓN CROMÁTICA POR ELEMENTO CONSTRUCTIVO

	Elemento	Conclusións da toma de datos			Proposta		
		Ton	Luminosidade	Saturación	Ton	Luminosidade	Saturación
Cerramentos	Fondos						
	Zócolos						
	Balcóns						
	Impostas						
	Cornixas						
	Recercados						
	Outros						
Ocos	Ventás						
	Portas						
	Ferraxes						
	Reixas						
	Defensas						
Cuberta	Outros						
	Cubrición						
	Limas						
	Cumios						
	Chemineas						
	Bufardas						
	Canlóns						
	Baixantes						
Exteriores	Outros						
	Valados						
	Portadas						
	Xardinaria						
	Anexos						
	Vialidade						
Pendello							

Comentarios e observacións:

AVALIACIÓN CROMÁTICA GLOBAL DA CONSTRUCIÓN

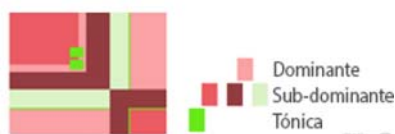
Proporción e intensidade		
Cor da composición cromática	Conclusións de toma de datos (%)	Proposta (%)
Dominante		
De mediación		
Tónica		

Combinacións do círculo cromático		
Composición	Conclusións de toma de datos (%)	Proposta (%)
Binario ou de complementarios		
Linea		
De análogos		
Triádico		
De complementarios divididos		
Tetrádico (rectangular)		
Cadrado		

Comentarios e observacións:

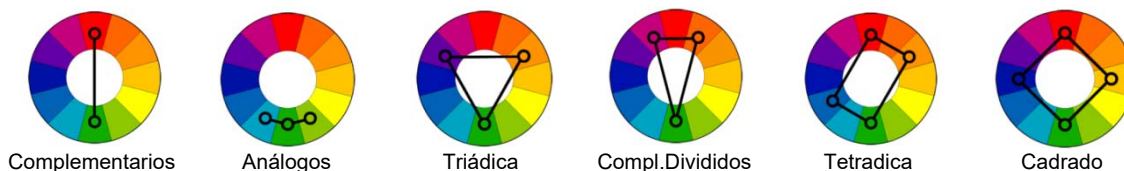
NOTAS EXPLICATIVAS

Proporción e intensidade da cor: refírese ao feito de que as cores, cando se relacionan nun mesmo contexto, se perciben como unha medida que será diferente en función da súa extensión dentro da composición. Deste modo fanse os seguintes distinguos:

- **Dominante** (O fondo): é a máis neutra e a de maior extensión. A súa función é destacar as outras cores que forman parte da composición.
- **De mediación ou sub-dominante:** actúa como conciliadora e de transición entre os dominantes e normalmente sitúase no círculo cromático próxima á cor tónica.
- **Tónica ou de énfase:** polo xeral refírese a unha cor na gama complementaria da dominante e ten unha área relativamente pequena. Responde a un patrón de maior saturación en cor e supón un contraste importante en valor.

Combinacións do círculo cromático: esta análise está referida ás figuras que se debuxan sobre o círculo cromático ao enlazar entre si as diferentes cores que forman unha composición e que se corresponden con diferentes sensacións perceptivas.

ANEXO III PROPOSTA DE INTEGRACIÓN. FICHA DE POLÍGONOS INDUSTRIAIS

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:	
	Comarca paisaxística:	

CONCLUSIÓNS DE DATOS DA ÁREA

Escena	Conclusións da toma de datos		
	Ton	Luminosidade	Saturación

Comentarios e observacións:

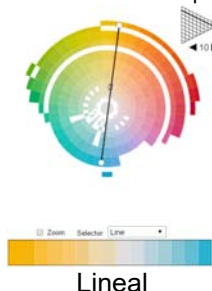
PROPOSTAS DE COMPOSICIÓNS CROMÁTICAS

<i>Binario ou de complementarios</i>			
NCS	NCS		
NCS	NCS		
NCS	NCS		
<i>Lineal</i>			
NCS	NCS	NCS	NCS
NCS	NCS	NCS	NCS
NCS	NCS	NCS	NCS
<i>De análogos</i>			
NCS	NCS	NCS	
NCS	NCS	NCS	
NCS	NCS	NCS	
<i>Triádico</i>			
NCS	NCS	NCS	
NCS	NCS	NCS	
NCS	NCS	NCS	
<i>De complementarios divididos</i>			
NCS	NCS	NCS	
NCS	NCS	NCS	
NCS	NCS	NCS	
<i>Tetrádico (rectangular)</i>			
NCS	NCS	NCS	NCS
NCS	NCS	NCS	NCS
NCS	NCS	NCS	NCS
<i>Cadrado</i>			
NCS	NCS	NCS	NCS
NCS	NCS	NCS	NCS
NCS	NCS	NCS	NCS

Comentarios e observacións:

NOTAS EXPLICATIVAS

Exemplos de composicións formadas a partir das cores da cobertura do chan e as diferentes combinacións xeométricas do círculo cromático.

ANEXO III PROPOSTA DE INTEGRACIÓN. FICHA DE CONSTRUCCIÓN ILLADAS EN SOLO RÚSTICO

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:					
	Comarca paisaxística:					
Uso da construción	☐	Agropecuario	☐	Industrial	☐	Infraestrutura
	☐	Equipamento	☐	Servizos	☐	Outros

MATERIAIS

Elemento	Conclusións da toma de datos			Proposta		
	Material	Remate	Textura	Material	Remate	Textura
Cerramentos	Fondos					
	Zócolos					
	Balcóns					
	Impostas					
	Cornixas					
	Recercados					
	Outros					
Ocos	Ventás					
	Portas					
	Ferraxes					
	Reixas					
	Defensas					
	Outros					
Cuberta	Cubrición					
	Limas					
	Cumios					
	Chemineas					
	Bufardas					
	Canlóns					
	Baixantes					
	Outros					
Exteriores	Valados					
	Portadas					
	Xardinaría					
	Anexos					
	Vialidade					
	Pendello					
	Outros					

Comentarios e observacións:

DEFINICIÓN CROMÁTICA POR ELEMENTO CONSTRUCTIVO

	Elemento	Conclusións da toma de datos			Proposta		
		Ton	Luminosidade	Saturación	Ton	Luminosidade	Saturación
Cerramentos	Fondos						
	Zócolos						
	Balcóns						
	Impostas						
	Cornixas						
	Recercados						
	Outros						
Ocos	Ventás						
	Portas						
	Ferraxes						
	Reixas						
	Defensas						
Cuberta	Outros						
	Cubrición						
	Limas						
	Cumios						
	Chemineas						
	Bufardas						
	Canlóns						
	Baixantes						
Exteriores	Outros						
	Valados						
	Portadas						
	Xardinaria						
	Anexos						
	Vialidade						
Pendello							

Comentarios e observacións:

AVALIACIÓN CROMÁTICA GLOBAL DA CONSTRUCIÓN

Proporción e intensidade		
Cor da composición cromática	Conclusións de toma de datos (%)	Proposta (%)
<i>Dominante</i>		
<i>De mediación</i>		
<i>Tónica</i>		

Combinacións do círculo cromático		
Composición	Conclusións de toma de datos (%)	Proposta (%)
<i>Binario ou de complementarios</i>		
<i>Linea</i>		
<i>De análogos</i>		
<i>Triádico</i>		
<i>De complementarios divididos</i>		
<i>Tetrádico (rectangular)</i>		
<i>Cadrado</i>		

Comentarios e observacións:

AVALIACIÓN CROMÁTICA DA CONTORNA

Escena	Conclusións da toma de datos		
	Ton	Luminosidade	Saturación

Comentarios e observacións:

PROPOSTAS DE COMPOSICIÓN CROMÁTICAS

<i>Binario ou de complementarios</i>			
NCS	NCS		
<i>Lineal</i>			
NCS	NCS	NCS	NCS
<i>De análogos</i>			
NCS	NCS	NCS	
<i>Triádico</i>			
NCS	NCS	NCS	
<i>De complementarios divididos</i>			
NCS	NCS	NCS	
<i>Tetrádico (rectangular)</i>			
NCS	NCS	NCS	NCS
<i>Cadrado</i>			
NCS	NCS	NCS	NCS

Comentarios e observacións:

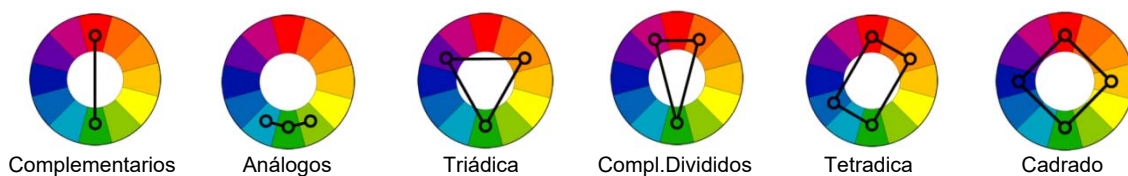
NOTAS EXPLICATIVAS

Proporción e intensidade da cor: refírese ao feito de que as cores, cando se relacionan nun mesmo contexto, se perciben como unha mestura que será diferente en función da súa extensión dentro da composición. Deste modo fanse os seguintes distincións:

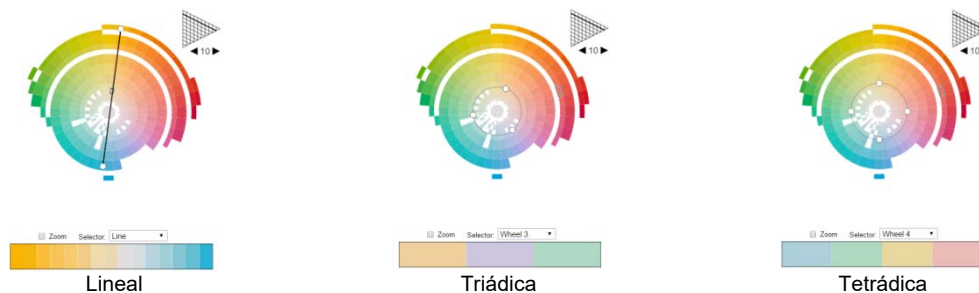

- **Dominante** (O fondo): é a máis neutra e a de maior extensión. A súa función é destacar as outras cores que forman parte da composición.
- **De mediación ou sub-dominante:** actúa como conciliadora e de transición entre os dominantes e normalmente sitúase no círculo cromático próxima á cor tónica.
- **Tónica ou de énfase:** polo xeral refírese a unha cor na gama complementaria da dominante e ten unha área relativamente pequena. Responde a un patrón de maior saturación en cor e supón un contraste importante en valor.

Combinacións do círculo cromático: esta análise está referida ás figuras que se debuxan sobre o círculo cromático ao enlazar entre si as diferentes cores que forman unha composición e que se corresponden con diferentes sensacións perceptivas.

Exemplos de composicións formadas a partir das cores da cobertura do chan e as diferentes combinacións xeométricas xurdidas do círculo cromático.

ANEXO III PROPOSTA DE INTEGRACIÓN. CARTA DE CORES E MATERIAIS

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:	
	Comarca paisaxística:	
Ámbito da edificación	Urbano	Suburbano
	Rural	Periurbano

CORES

Zócolos, basamentos e plantas baixas

Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS

Fondos e panos cegos de fachada

Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS

Recercados e resaltes dos ocos

Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS

Resaltes de fachada e elementos ornamentais (impostas, cornixas)

Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS

Carpintería (ventás, portas)

Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS

Sistemas de protección dos ocos (contraventás, persianas)

Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS

Cerralaría (defensas, reixas, balcóns)

Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS
Código NCS	Código NCS	Código NCS	Código NCS

Comentarios e observacións:

MATERIAIS

Zócolos, basamentos e plantas baixas

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Fondos e panos cegos de fachada

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Recercados e resaltes dos ocos

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Resaltes de fachada e elementos ornamentais (impostas, cornixas)

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Carpintería (ventás, portas)

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Sistemas de protección dos ocos (contraventás, persianas)

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Cerrallaría (defensas, reixas, balcóns)

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Denominación:
Remate:
Textura:

Comentarios e observacións:

Elemento construtivo:											
		Comentarios e observacións:									
						Características da composición e das cores:					
						Esquema de cor sobre o círculo cromático:					
						Opostos	Análofos	Triádrico	Complem.divid.	Tetrádrico	Cadrado
						Características das cores:					
	Dominante	Sub-dominante	Tónica								
Comp. Escena (%)											
Luminosidade (rango)											
Saturación (rango)											

Elemento construtivo:											
		Comentarios e observacións:									
						Características da composición e das cores:					
						Esquema de cor sobre o círculo cromático:					
						Opostos	Análofos	Triádrico	Complem.divid.	Tetrádrico	Cadrado
						Características das cores:					
	Dominante	Sub-dominante	Tónica								
Comp. Escena (%)											
Luminosidade (rango)											
Saturación (rango)											

Elemento construtivo:											
		Comentarios e observacións:									
						Características da composición e das cores:					
						Esquema de cor sobre o círculo cromático:					
						Opostos	Análofos	Triádrico	Complem.divid.	Tetrádrico	Cadrado
						Características das cores:					
	Dominante	Sub-dominante	Tónica								
Comp. Escena (%)											
Luminosidade (rango)											
Saturación (rango)											

Observacións: O diagrama de combinación pretende servir de base para explorar as distintas combinacións posibles entre materiais e cores dentro dun elemento construtivo. Admite a súa adaptación e/ou modificación en función das distintas variables que manexa cada proposta.

EXEMPLOS DE APLICACIÓN DA METODOLOXÍA

ANEXO II ANÁLISE DO ÁMBITO DE ACTUACIÓN. FICHA DE TOMA DE DATOS NÚCLEOS E ÁMBITOS PERIURBANOS E RURURBANOS

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:	SERRAS ORIENTAIS			
	Comarca paisaxística:	O COUREL, O INCIO E SAMOS, TRIACASTELA			
Localización xeográfica	Vía/rúa;	LU-P- 6201	Nº	7	
	Parroquia	Santiago de Triacastela	Localidade:	Triacastela	
	Concello	Triacastela	Provincia:	Lugo	
	Xeorreferencias:	X: 42.757147	Y:	-7.240414	
Ámbito da edificación	x	Urbano	Suburbano		
		Rural	Periurbano		

FOTOGRAFÍA DE CONXUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

PATRÓN DE COMPOSICIÓN CROMÁTICA

Proporción por cores da escena						
Cor dominante					%	80
Gama cromática	NCS S 0300-N	NCS S 0500-N	NCS S 0505-Y30R	NCS S 0804-Y30R	NCS S 1005-Y30R	
Cor de mediación					%	15
Gama cromática	NCS S 0907-Y30R	NCS S 1010-Y30R	NCS S 1510-Y30R	NCS S 2010-Y30R		
Cor tónica					%	5
Gama cromática	NCS S 0907-B20G	NCS S 0515-B20G	NCS S 1015-B20G			
Esquema de cor:						
	Complementarios		Análogos		Triádico	
x	Complement. divididos		Tetrádicos		Cadrado	

Esquema de cor sobre o círculo cromático

ELEMENTOS ARQUITECTÓNICOS. ANÁLISE CROMÁTICA

NCS S 0300-N	NCS S 2002-050Y	NCS S 2500-N	NCS S 3000-N	NCS S 3005-050Y	NCS S 3500-N

Rev. Fachada

Cuberta

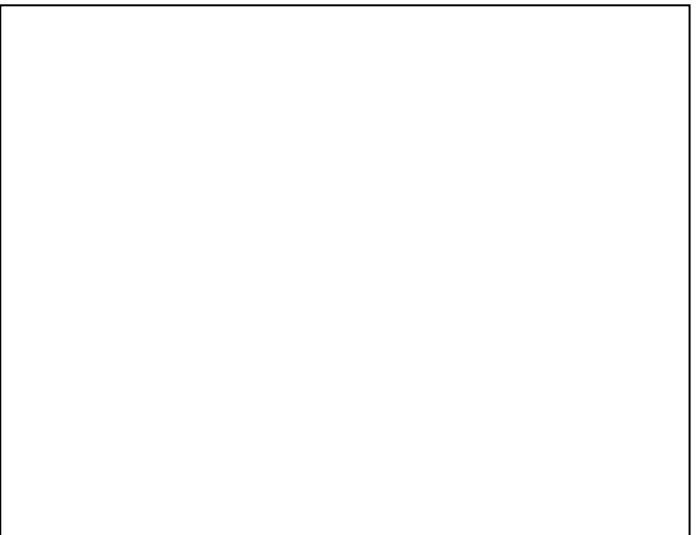
NCS S 0515-B	NCS S 0520-B	NCS S 1020-B	NCS S 0530-B

Carpinteria

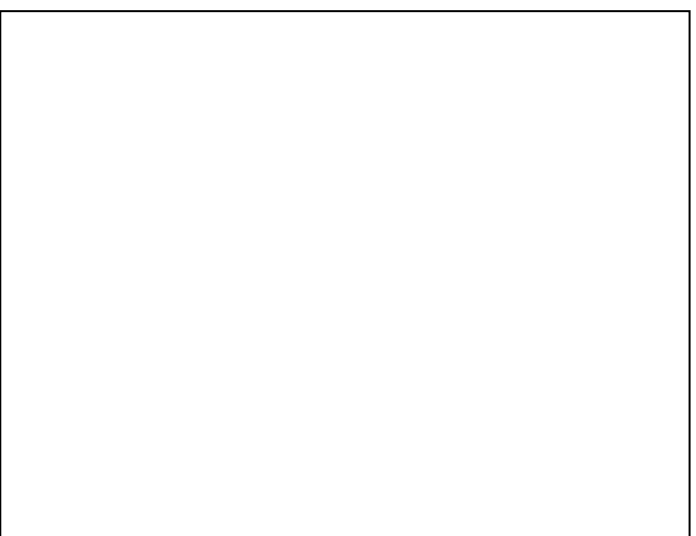
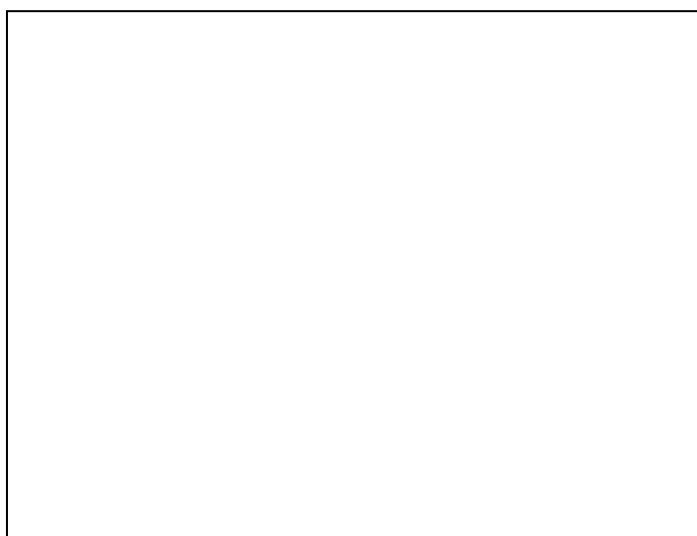

NCS S 2000-N	NCS S 2500-N	NCS S 3000-N	NCS S 3500-N	NCS S 4000-N

Pendello

ELEMENTOS ARQUITECTÓNICOS. DESCRICIÓN INDIVIDUALIZADA

	Elemento	Material	Acabamento	Tipo/variedade	Aparello	Textura	Cor (NCS)
Cerramentos	Fondos	Argamasa				liso	S 0300-N
	Zócolos	Pedra de pizarra ¹	Visto	Pais	Mamposto		
	Balcóns						
	Impostas						
	Cornixas						
	Recercados						
	Outros	Pedra pizarra ²	Visto			Mamposto	
Ocos	Ventás	Madeira	Pintura			lisa	S 0515-B
	Portas						
	Ferraxes						
	Reixas						
	Defensas						
	Outros						
Cuberta	Cubrición	Lousa		Pais	Irregular		
	Limas						
	Cumios						
	Chemineas						
	Bufardas						
	Canións						
	Baixantes						
	Outros						

COMENTARIOS E OBSERVACIÓNS

- 1.- O zócolo parece intencionado ao carón do portalón (pola parte esquerda da fachada), máis non no resto.
- 2.- Esta referencia é do pendello, feito en mampostaría de pedra de laxes de pizarra con cuberta tamén de pizarra (semellante á da edificación principal) e carpintería renovada de chapa de aceiro.

ANEXO II ANÁLISE DO ÁMBITO DE ACTUACIÓN. FICHA DE TOMA DE DATOS NÚCLEOS E ÁMBITOS PERIURBANOS E RURURBANOS

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:	Golfo Ártabro				
	Comarca paisaxística:	Golfo Ártabro Litoral				
Localización xeográfica	Vía/rúa;	Praza da Mariña			Nº	4
	Parroquia	Sada		Localidade:	Sada	
	Concello	Sada		Provincia:	A Coruña	
	Xeorreferencias:	X:	43.351671		Y:	-8.253551
Ámbito da edificación	x	Urbano		Suburbano		
		Rural		Periurbano		

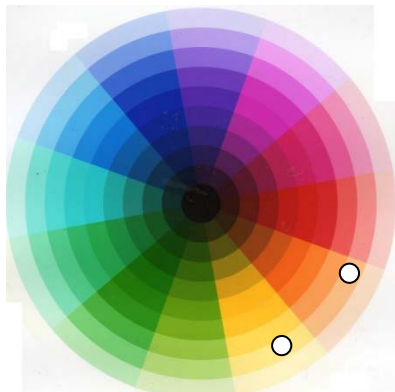
FOTOGRAFÍA DE CONXUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

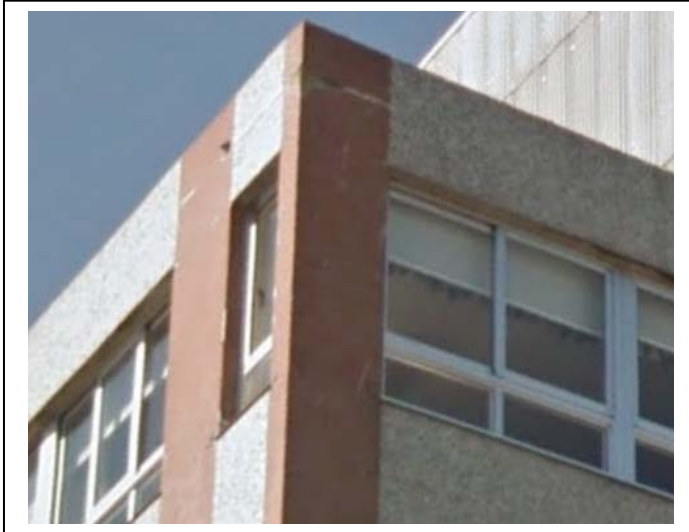
PATRÓN DE COMPOSICIÓN CROMÁTICA

Esquema de cor sobre o círculo cromático

Proporción por cores da escena						
Cor dominante					%	45
Gama cromática	NCS S 0300-N	NCS S 0500-N	NCS S 0603-Y80R	NCS S 1000-N	NCS S 1500-N	
	NCS S 2000-N	NCS S 2500-N				
Cor de mediación					%	25
Gama cromática	NCS S 0510-G90Y	NCS S 0907-G90Y	NCS S 1010-G90Y	NCS S 1505-G90Y	NCS S 2005-G90Y	
Cor tónica					%	30
Gama cromática	NCS S 1010-Y80R	NCS S 1510-Y80R	NCS S 2010-Y80R	NCS S 3005-Y80R	NCS S 3010-Y80R	
	NCS S 4005-Y80R					
Esquema de cor:						
	Complementarios	x	Análogos	Triádico		
	Complementarios divididos		Tetrádicos	Cadrado		

ELEMENTOS ARQUITECTÓNICOS. ANÁLISE CROMÁTICA

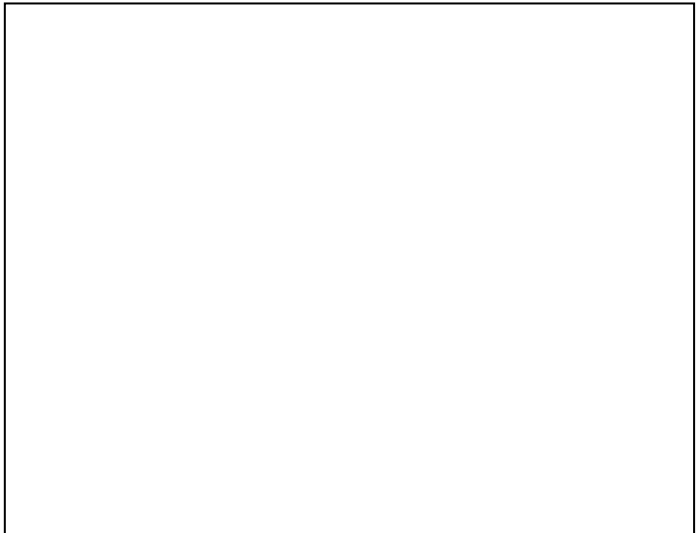
NCS S 2030-Y80R	NCS S 2020-Y80R	NCS S 3010-Y80R	NCS S 0300-N	NCS S 1500-N

Aplacado fachada

NCS S 0575-G90Y	NCS S 2060-G90Y	NCS S 5040-Y20R	NCS S 1500-N	NCS S 1000-N

Aplacado fachada (baixo)

Carpinteria

NCS S 0505-G90Y	NCS S 0804-G90Y	

Persianas

ELEMENTOS ARQUITECTÓNICOS. DESCRIPCIÓN INDIVIDUALIZADA

	Elemento	Material	Acabamento	Tipo/variedade	Aparello	Textura	Cor (NCS)
Cerramentos	Fondo	Gresite		2x2 cm			(1)
	Fondo (pBaixa)	"		"			(2)
	Balcóns						
	Impostas						
	Cornixas						
	Recercados						
Ocos	Persianas	PVC					S 0505-G90Y
	Ventás	Aluminio	Anodizado	Natural		Lisa	S 1500-N
	Portas						
	Ferraxes						
	Reixas						
	Defensas						
Cuberta	Outros						
	Cubrición						
	Limas						
	Cumios						
	Chemineas						
	Bufardas						
	Canlóns						
Baixantes							
Outros							

COMENTARIOS E OBSERVACIÓNS

O edificio é representativo da arquitectura dos anos 60 presentando unha composición da fachada faixas verticais e horizontais diferenciadas unicamente pola cor do material de revestimento.

1.- O gresite de fachada varía de tonalidade entre as cores S 0300-N e S 1500-N e as verticais no entorno da S 2020-Y80R. Os diferentes tons indicados no detalle dependen máis da situación de iluminación á que están sometidos.

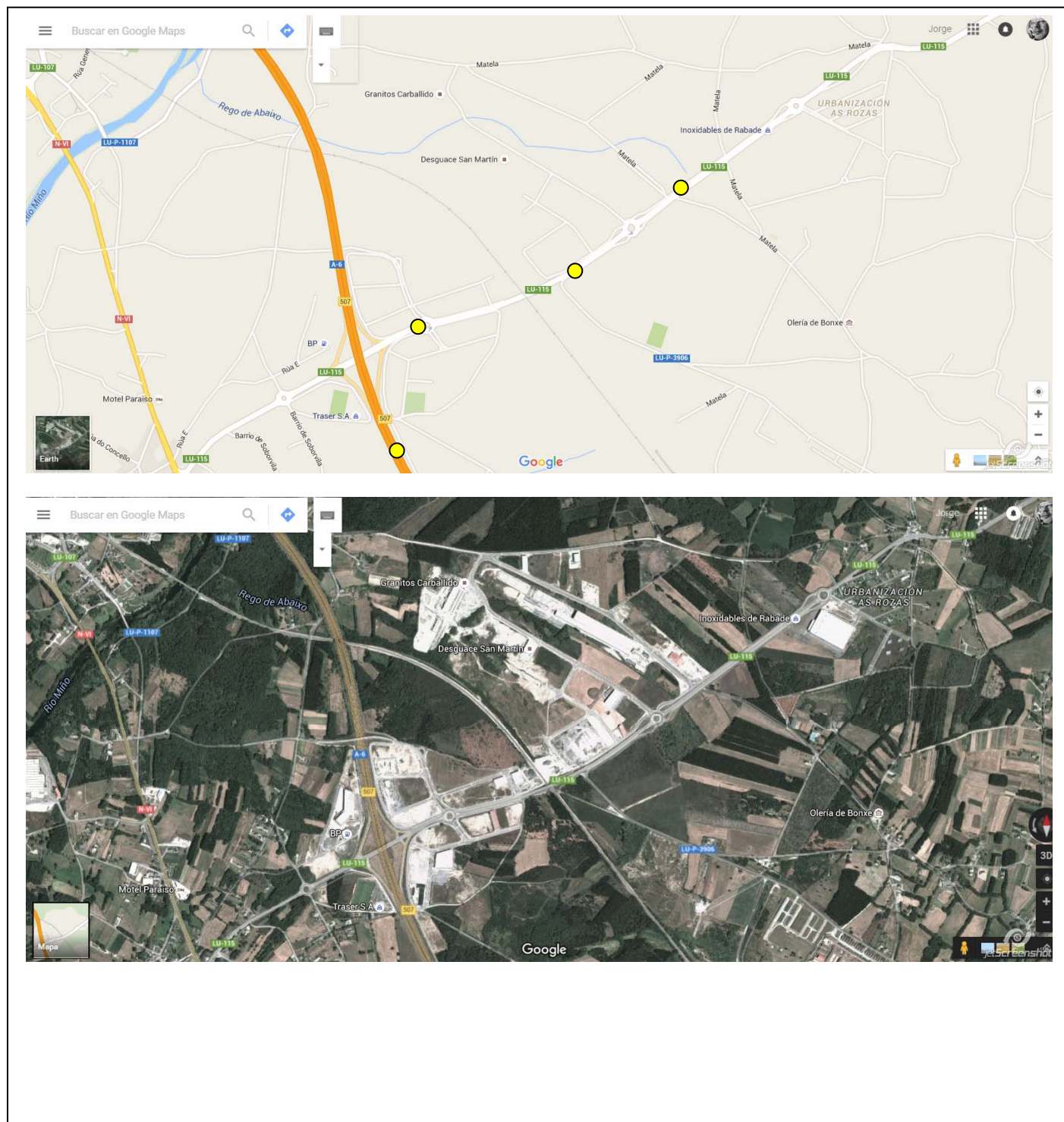
2.- A planta baixa non fai regra para o caso pois non se considera representativa das cores deste tipo de arquitectura máis aló do que poidan ser actuacións de proximidade.

ANEXO II ANÁLISE DO ÁMBITO DE ACTUACIÓN. FICHA DE TOMA DE DATOS POLÍGONOS INDUSTRIAIS

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:	Chairas e Fosas Luguesas				
	Comarca paisaxística:	Terra Chá				
Localización xeográfica	Vía/rúa;	A-6 e LU-115		Nº		
	Parroquia			Localidade: Outeiro de Rei		
	Concello	Outeiro de Rei		Provincia: Lugo		
	Xeorreferencias:	X: 43.107357	Y: -7.601730			
Características xerais	x	Grao de ocupación < 50%	x	Uso predominante industrial		Arrimado a núcleo residencial
		Grao de ocupación > 50%		Uso predominante servizos	x	Illado de núcleo residencia

PLANO DE SITUACIÓN DOS PUNTOS DE VISTA E ESCENAS ANALIZADOS

FOTOGRAFÍA DE CONJUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

CORES POR ESCENA

NCS S 0907-Y30R	NCS S 1505-Y30R	NCS S 2005-Y30R	NCS S 2010-Y30R	NCS S 3010-Y30R
NCS S 4010-Y30R	NCS S 5010-Y30R			

FOTOGRAFÍA DE CONJUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

CORES POR ESCENA

NCS S 1505-Y40R	NCS S 2005-Y40R	NCS S 2010-Y40R	NCS S 3000-N	NCS S 3010-Y40R

FOTOGRAFÍA DE CONJUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

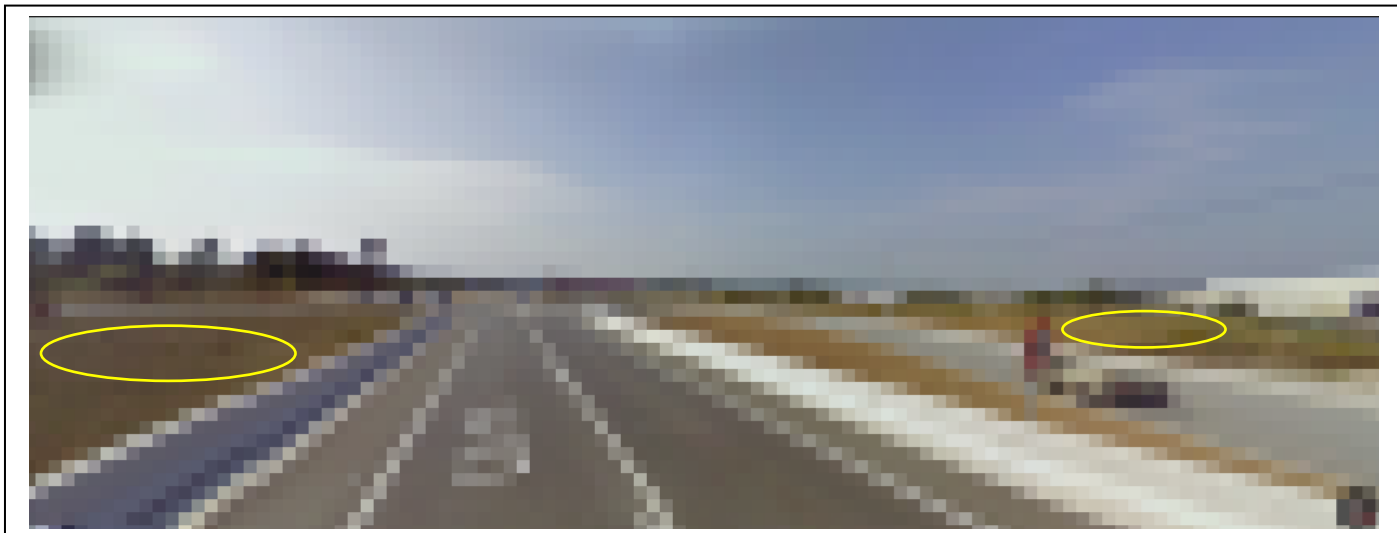
CORES POR ESCENA

NCS S 1015-G80Y	NCS S 1515-G80Y	NCS S 2010-G80Y	NCS S 3010-G80Y	NCS S 4005-G80Y

FOTOGRAFÍA DE CONJUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

CORES POR ESCENA

NCS S 1015-G90Y	NCS S 1515-G90Y	NCS S 2020-G90Y	NCS S 3020-G90Y	NCS S 4020-G90Y
NCS S 4030-G90Y	NCS S 5030-G90Y	NCS S 6030-G90Y		

COMENTARIOS E OBSERVACIÓNS

As tomas fotográficas están feitas na época estival, un día con nubes e claros ao mediodía. Isto fai que as cores do chan sexan máis luminosas que o que resultarían se fosen tomadas no inverno.

ANEXO II ANÁLISE DO ÁMBITO DE ACTUACIÓN. FICHA DE TOMA DE DATOS CONSTRUCCIÓN S ILLADAS EN SOLO RÚSTICO

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:	Ribeiras Encaixadas do Miño e Sil			
	Comarca paisaxística:	Ribeira Sacra Miñota			
Localización xeográfica	Vía/rúa:	LU-633	Km	59	
	Parroquia	San Mamede de Belaz	Localidade:	Campo de Mamoas	
	Concello	Portomarín	Provincia:	Lugo	
	Xeorreferencias:	X: 52.812219	Y:	-7.659209	
Uso da construción	Agropecuario	☒	Industrial	☐	Infraestrutura
	Equipamento	☐	Servizos	☐	Outros

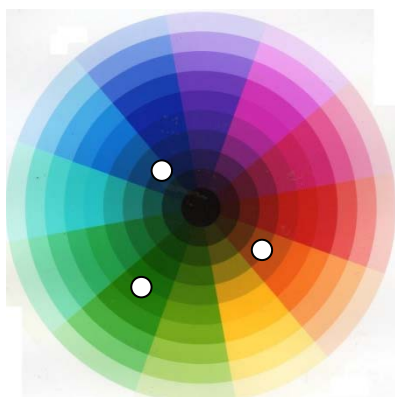
FOTOGRAFÍA DE CONXUNTO

MOSAICO CROMÁTICO

PATRÓN DE COMPOSICIÓN CROMÁTICA

Esquema de cor sobre o círculo cromático

Proporción por cores da escena						
Cor dominante					%	80
Gama cromática	NCS S 1510-Y20R	NCS S 2010-Y20R	NCS S 3010-Y20R	NCS S 3020-Y20R	NCS S 4020-Y20R	
	NCS S 1000-N	NCS S 1500-N	NCS S 2000-N	NCS S 2500-N	NCS S 3000-N	
Cor de mediación					%	20
Gama cromática	NCS S 2050-G10Y	NCS S 3040-G10Y	NCS S 4040-G10Y	NCS S 5030-G10Y	NCS S 6030-G10Y	
	NCS S 2050-G30Y	NCS S 3040-G30Y	NCS S 4040-G30Y	NCS S 5030-G30Y	NCS S 6030-G30Y	
Cor tónica					%	
Gama cromática						
Esquema de cor:						
Complementarios		☐	Análogos	☒	Triádico	
Complementarios divididos		☐	Tetrádicos	☐	Cadrado	

ELEMENTOS ARQUITECTÓNICOS. ANÁLISE CROMÁTICA

NCS S 2050-G20Y		NCS S 2005-R90B	NCS S 2050-G20Y	NCS S 0300-N	
Carpintería, zócolos e limas vistas d cuberta		Silos	Silos	Chapa fachada	

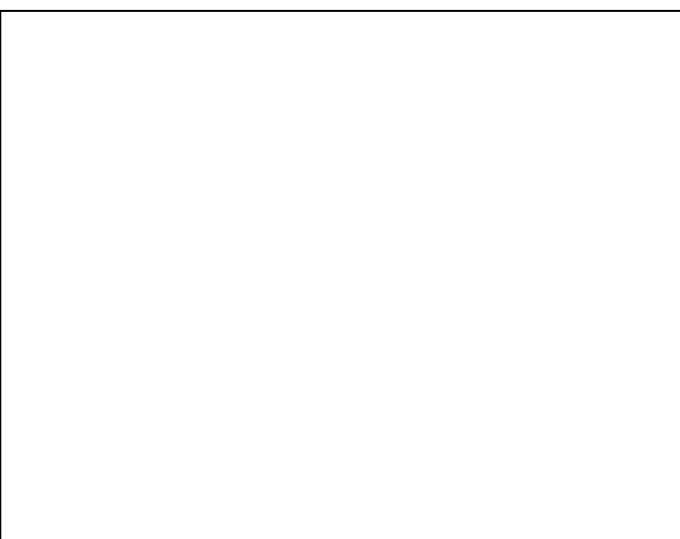
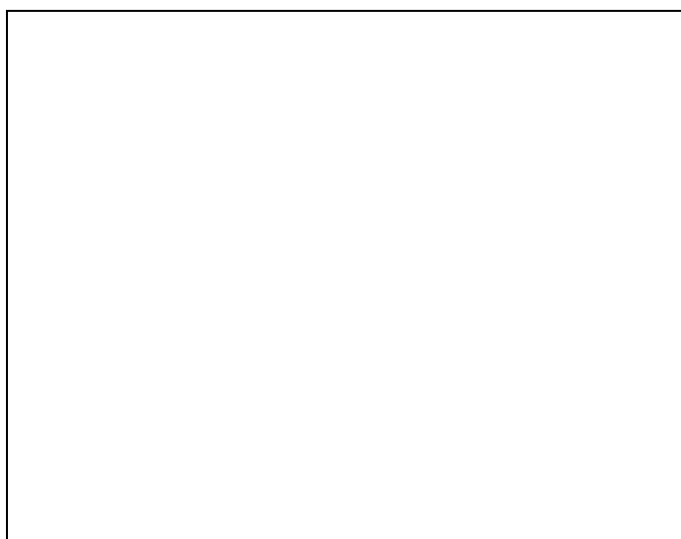

NCS S 3500-N	NCS S 4000-N	NCS S 4500-N	NCS S 5000-N	NCS S 5500-N	NCS S 2002-B	NCS S 2005-B	NCS S 2502-B	NCS S 3040-G

Cuberta chapa fibrocemento

Soleira de formigón

Valo

Cor NCS:	Cor NCS:	Cor NCS:	Cor NCS:	Cor NCS:	Cor NCS:

ELEMENTOS ARQUITECTÓNICOS E DE PARCELA. DESCRICIÓN INDIVIDUALIZADA

	Elemento	Material	Acabamento	Tipo/variedade	Aparello	Textura	Cor (NCS)
Cerramentos	Fondos	Chapa metálica	Pintura mate			lisa	S 0300-N
	Zócolos	Enfosc. cemento	Pintura mate			lisa	S 0300-N
	Impostas						
	Cornixas	Chapa metálica	Pintura mate			lisa	S 2050-G20Y
	Recercados						
	Outros						
Ocos	Ventás	Chapa metálica	Pintura mate			lisa	S 2050-G20Y
	Portas						
	Ferraxes						
	Reixas						
	Defensas						
	Outros						
Cuberta	Cubrición	Chpa fibrocmento	natural				S3500-N
	Limas						
	Cumios						
	Chemineas						
	Bufardas						
	Canlóns	PVC					S 4500-N
	Baixantes	PVC					S 4500-N
	Outros						S 3040-G
Exteriores	Valados	Malla + postes					
	Portadas						
	Xardinaria						
	Anexos						
	Vialidade	Soleira formigón	natural			rugoso	S 2502-B

COMENTARIOS E OBSERVACIÓNS

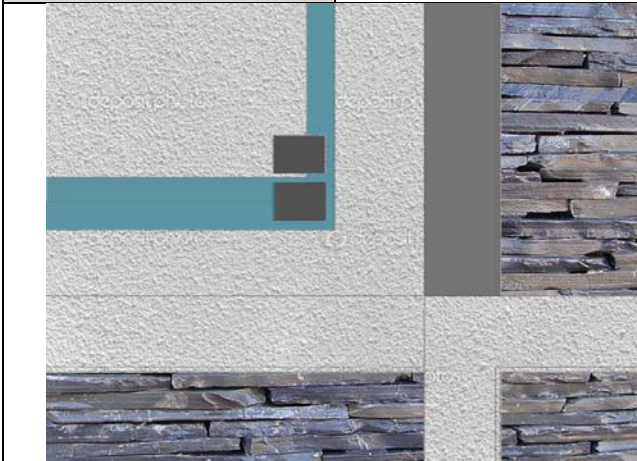
A instalación ten a cor verde para acadar a integración a pesar da dificultade que esta escolla supón na súa relación coa cor da paisaxe contextual sendo esta cambiante co paso das estacións.

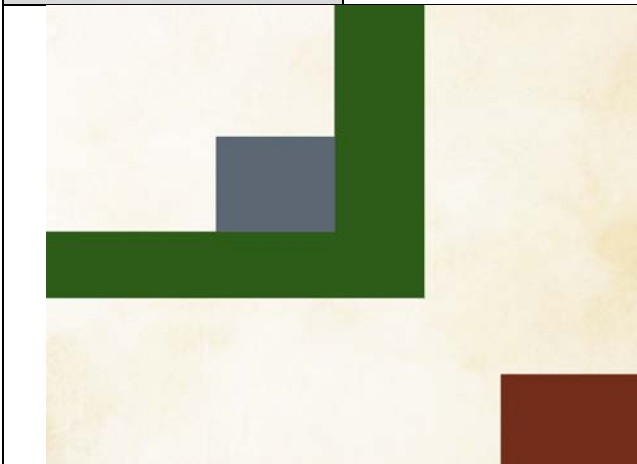
ANEXO III PROPOSTA DE INTEGRACIÓN. CARTA DE COMBINACIÓN ENTRE CORES E MATERIAIS

DATOS XERAIS

Localización paisaxística	Área paisaxística:	SERRAS ORIENTAIS	
	Comarca paisaxística:	O COUREL, O INCIO E SAMOS, TRIACASTELA	
Ámbito da edificación	X Urbano		Suburbano
	Rural		Periurbano

COMBINACIÓNS RECOMENDADAS DE CORES E MATERIAIS

Elemento construtivo:	Fachada																							
	Comentarios e observacións: Composición participada por elementos construtivos vistos e revestidos nunha proporción 80/20. Os paramentos vistos están aparellados en mampostaría de pizarra do país. Os elementos revestidos soportan a cor dominante e o recubrimento da carpintería adopta o papel de cor dominante.																							
	Características da composición e das cores: Esquema de cor sobre o círculo cromático: <table border="1"> <tr> <td>Opostos</td> <td>Análofos</td> <td>Triádrico</td> <td>Complem.divid.</td> <td>Tetrádrico</td> <td>Cadrado</td> </tr> </table> Características das cores: <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Dominante</th> <th>Sub-dominante</th> <th>Tónica</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Comp. Escena (%)</td> <td>80</td> <td>15</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>Luminosidade (rango)</td> <td>03-10</td> <td>09-20</td> <td>05-10</td> </tr> <tr> <td>Saturación (rango)</td> <td>00-05</td> <td>07-10</td> <td>07-15</td> </tr> </tbody> </table>			Opostos	Análofos	Triádrico	Complem.divid.	Tetrádrico	Cadrado		Dominante	Sub-dominante	Tónica	Comp. Escena (%)	80	15	5	Luminosidade (rango)	03-10	09-20	05-10	Saturación (rango)	00-05	07-10
Opostos	Análofos	Triádrico	Complem.divid.	Tetrádrico	Cadrado																			
	Dominante	Sub-dominante	Tónica																					
Comp. Escena (%)	80	15	5																					
Luminosidade (rango)	03-10	09-20	05-10																					
Saturación (rango)	00-05	07-10	07-15																					

Elemento construtivo:	Fachada																							
	Comentarios e observacións: Composición formada unicamente por cores nos que as tónicas corresponden ás carpinterías e a dominante ao recubrimento do revestimento de fachada nunha relación de 70/25 respectivamente.																							
	Características da composición e das cores: Esquema de cor sobre o círculo cromático: <table border="1"> <tr> <td>Opostos</td> <td>Análofos</td> <td>Triádrico</td> <td>Complem.divid.</td> <td>Tetrádrico</td> <td>Cadrado</td> </tr> </table> Características das cores: <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Dominante</th> <th>Sub-dominante</th> <th>Tónica</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Comp. Escena (%)</td> <td>85</td> <td>5</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Luminosidade (rango)</td> <td>02-05</td> <td>55</td> <td>35-50</td> </tr> <tr> <td>Saturación (rango)</td> <td>03-07</td> <td>00-10</td> <td>45-60</td> </tr> </tbody> </table>			Opostos	Análofos	Triádrico	Complem.divid.	Tetrádrico	Cadrado		Dominante	Sub-dominante	Tónica	Comp. Escena (%)	85	5	10	Luminosidade (rango)	02-05	55	35-50	Saturación (rango)	03-07	00-10
Opostos	Análofos	Triádrico	Complem.divid.	Tetrádrico	Cadrado																			
	Dominante	Sub-dominante	Tónica																					
Comp. Escena (%)	85	5	10																					
Luminosidade (rango)	02-05	55	35-50																					
Saturación (rango)	03-07	00-10	45-60																					

Elemento construtivo:	Cuberta																							
	Comentarios e observacións: Composición formada unicamente materiais relacionados pola súa cor que se configura como dominante e única. A composición é próxima a acromática, de cores grises, tendo unha componente no rango do tono B10G (ver Saturación da composición). A pizarra de cubrición tamén é dominante mentres que os restantes, cinc e granito, se sitúan como elementos complementarios. Una escala de grises, una modulación continua del blanco al negro.																							
	Características da composición e das cores: Esquema de cor sobre o círculo cromático: <table border="1"> <tr> <td>Opostos</td> <td>Análofos</td> <td>Triádrico</td> <td>Complem.divid.</td> <td>Tetrádrico</td> <td>Cadrado</td> </tr> </table> Características das cores: <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Dominante</th> <th>Sub-dominante</th> <th>Tónica</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Comp. Escena (%)</td> <td>100</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Luminosidade (rango)</td> <td>05-60</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Saturación (rango)</td> <td>00-10</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>			Opostos	Análofos	Triádrico	Complem.divid.	Tetrádrico	Cadrado		Dominante	Sub-dominante	Tónica	Comp. Escena (%)	100	-	-	Luminosidade (rango)	05-60	-	-	Saturación (rango)	00-10	-
Opostos	Análofos	Triádrico	Complem.divid.	Tetrádrico	Cadrado																			
	Dominante	Sub-dominante	Tónica																					
Comp. Escena (%)	100	-	-																					
Luminosidade (rango)	05-60	-	-																					
Saturación (rango)	00-10	-	-																					

Observacións:

O diagrama de combinación pretende servir de base para explorar as distintas combinacións posibles entre materiais e cores dentro dun elemento construtivo. Admite a súa adaptación e/ou modificación en función das distintas variables que manexe cada proposta.

Recursos Rurais

Revista do Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvemento Rural (IBADER)

Proceso de selección e avaliación de orixinais

Recursos Rurais publica artigos, revisións, notas de investigación e reseñas bibliográficas. Os artigos, revisións e notas deben ser orixinais, sendo avaliados previamente polo Comité Editorial e o Comité Científico Asesor. Os traballos presentados a Recursos Rurais serán sometidos á avaliación confidencial de dous expertos alleos ao equipo editorial, seguindo criterios internacionais. Caso dos avaliadores propoñeren modificacións na redacción do orixinal, será de responsabilidade do equipo editorial -unha vez informado o autor- o seguimento do proceso de reelaboración do traballo. Caso de non ser aceptado para a súa edición, o orixinal será devolto ao seu autor, xunto cos ditames emitidos polos avaliadores. En calquera caso, os orixinais que non se suxeiten ás seguintes normas técnicas serán devoltos aos seus autores para a súa corrección, antes do seu envío aos avaliadores.

Normas para a presentación de orixinais

Procedemento editorial

A Revista Recursos Rurais aceptará para a súa revisión artigos, revisións e notas vinculados á investigación e desenvolvemento tecnolóxico no ámbito da conservación e xestión da biodiversidade e do medio ambiente, dos sistemas de produción agrícola, gandeira, forestal e referidos á planificación do territorio, tendentes a propiciar o desenvolvemento sostible dos recursos naturais do espazo rural. Os artigos que non se axusten ás normas da revista, serán devoltos aos seus autores.

Preparación do manuscrito

Comentarios xerais

Os manuscritos non deben exceder de 20 páxinas impresas en tamaño A4, incluíndo figuras, táboas, ilustracións e a lista de referencias. Todas as páxinas deberán ir numeradas, aínda que no texto non se incluírán referencias ao número de páxina. Os artigos poden presentarse nos seguintes idiomas: galego, castelán, portugués, francés ou inglés. Os orixinais deben prepararse nun procesador compatible con Microsoft Word®, a dobre espazo nunha cara e con 2,5 cm de marxe. Empregarase a fonte tipográfica "arial" a tamaño 11 e non se incluírán tabulacións nin sangrías, tanto no texto como na lista de referencias bibliográficas. Os parágrafos non deben ir separados por espazos. Non se admitiran notas ao pé.

Os nomes de xéneros e especies deben escribirse en cursiva e non abreviados a primeira vez que se mencionen. Posteriormente o epíteto xenérico poderá abreviarse a unha soa letra. Debe utilizarse o Sistema Internacional (SI) de unidades. Para o uso correcto dos símbolos e observacións máis comúns pode consultarse a última edición do CBE (Council of Biology Editors) Style manual.

Páxina de Título

A páxina de título incluír un título conciso e informativo (na lingua orixinal e en inglés), o nome(s) do autor(es), a afiliación(s) e a dirección(s) do autor(es), así como a dirección de correo electrónico, número de teléfono e de fax do autor co que se manterá a comunicación.

Resumo

Cada artigo debe estar precedido por un resumo que presente os principais resultados e as conclusións máis importantes, cunha extensión máxima de 200 palabras. Ademais do idioma orixinal no que se escriba o artigo, presentárase tamén un resumo en inglés.

Palabras clave

Deben incluírse ata 5 palabras clave situadas despois de cada resumo distintas das incluídas no título.

Organización do texto

A estrutura do artigo debe axustarse na medida do posible á seguinte distribución de apartados: Introducción, Material e métodos, Resultados e discusión, Agradecementos e Bibliografía. Os apartados irán resaltados en negraíña e tamaño de letra 12. Se se necesita a inclusión de subapartados estes non estarán numerados e tipografaríanse en tamaño de letra 11.

Introdución

A introdución debe indicar o propósito da investigación e prover unha revisión curta da literatura pertinente.

Material e métodos

Este apartado debe ser breve, pero proporcionar suficiente

información como para poder reproducir o traballo experimental ou entender a metodoloxía empregada no traballo.

Resultados e Discusión

Neste apartado expóranse os resultados obtidos. Os datos deben presentarse tan claros e concisos como sexa posible, se é apropiado na forma de táboas ou de figuras, aínda que as táboas moi grandes deben evitarse. Os datos non deben repetirse en táboas e figuras. A discusión debe consistir na interpretación dos resultados e da súa significación en relación ao traballo doutros autores. Pode incluírse unha conclusión curta, no caso de que os resultados e a discusión o propicien.

Agradecementos

Deben ser tan breves como sexa posible. Calquera concesión que requira o agradecemento debe ser mencionada. Os nomes de organizacións financiadoras deben escribirse de forma completa.

Bibliografía

A lista de referencias debe incluír unicamente os traballos que se citan no texto e que se publicaron ou que foron aceptados para a súa publicación. As comunicacións persoais deben mencionarse soamente no texto. No texto, as referencias deben citarse polo autor e o ano e enumerar en orde alfabética na lista de referencias bibliográficas.

Exemplos de citación no texto:

Descricións similares danse noutros traballos (Fernández 2005a, b; Rodrigo et al. 1992).

Andrade (1949) indica como....

Segundo Mario & Tinetti (1989) os factores principais están....

Moore et al. (1991) suxiren iso....

Exemplos de lista de referencias bibliográficas:

Artigo de revista:

Mahaney, W.M.M., Wardrop, D.H. & Brooks, P. (2005). Impacts of sedimentation and nitrogen enrichment on wetland plant community development. *Plant Ecology*. 175, 2: 227-243.

Capítulo nun libro:

Campbell, J.G. (1981). The use of Landsat MSS data for ecological mapping. En: Campbell J.G. (Ed.) *Matching Remote Sensing Technologies and Their Applications*. Remote Sensing Society, London.

Lowel, E.M. & Nelson, J. (2003). Structure and morphology of Grasses. En: R.F. Barnes et al. (Eds.). *Forages. An introduction to grassland agriculture*. Iowa State University Press. Vol. 1. 25-50

Libro completo:

Jensen, W (1996). *Remote Sensing of the Environment: An Earth Resource Perspective*. Prentice-Hall, Inc. Saddle River, New Jersey.

Unha serie estándar:

Tutin, T.G. et al. (1964-80). *Flora Europaea*, Vol. 1 (1964); Vol. 2 (1968); Vol. 3 (1972); Vol. 4 (1976); Vol. 5 (1980). Cambridge University Press, Cambridge.

Obra institucional:

MAPYA (2000). *Anuario de estadística agraria*. Servicio de Publicaciones del MAPYA (Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación), Madrid, España.

Documentos legais:

BOE (2004). Real Decreto 1310/2004, de 15 de enero, que modifica la Ley de aprovechamiento de residuos ganaderos. BOE (Boletín Oficial del Estado), nº 8, 15/1/04. Madrid, España.

Publicacións electrónicas:

Collins, D.C. (2005). *Scientific style and format*. Disponível en: <http://www.councilscience.org/publications.cfm> [5 xaneiro, 2005]

Os artigos que fosen aceptados para a súa publicación incluíranse na lista de referencias bibliográficas co nome da revista e o epíteto "en prensa" en lugar do ano de publicación.

Ilustracións e táboas

Todas as figuras (fotografías, gráficos ou diagramas) e as táboas deben citarse no texto, e cada unha deberá ir numerada consecutivamente. As figuras e táboas deben incluírse ao final do artigo, cada unha nunha folla separada na que se indicará o número de táboa ou figura, para a súa identificación. Para o envío de figuras en forma electrónica vexa máis adiante. Debuxos lineais. Por favor envíe impresións de boa calidade. As inscricións deben ser claramente lexíbeis. O mínimo grosor de liña será de 0,2 mm en relación co tamaño final. No caso de Ilustracións en tons medios (escala de grises): Envíe por favor as impresións ben contrastadas. A ampliación débese indicar por barras de escala. Acéptanse figuras en cores.

Tamaño das figuras

As figuras deben axustarse á anchura da columna (8.5 centímetros) ou ter 17.5 centímetros de ancho. A lonxitude

máxima é 23 centímetros. Deseñe as súas ilustracións pensando no tamaño final, procurando non deixar grandes espazos en branco. Todas as táboas e figuras deberán ir acompañadas dunha lenda. As lendas deben consistir en explicacións breves, suficientes para a comprensión das ilustracións por si mesmas. Nas mesmas incluírse unha explicación de cada unha das abreviaturas incluídas na figura ou táboa. As lendas débense incluír ao final do texto, tras as referencias bibliográficas e deben estar identificadas (ex: Táboa 1 Características...). Os mapas incluírán sempre o Norte, a latitude e a lonxitude.

Preparación do manuscrito para o seu envío

Texto

Grave o seu arquivo de texto nun formato compatible con Microsoft Word.

Táboas e Figuras

Cada táboa e figura gardarase nun arquivo distinto co número da táboa e/ou figura. Os formatos preferidos para os gráficos son: Para os vectores, formato EPS, exportados desde o programa de debuxo empregado (en todo caso, incluírán unha cabeceira da figura en formato TIFF) e para as ilustracións en tons de grises ou fotografías, formato TIFF, sen comprimir cunha resolución mínima de 300 ppp. En caso de enviar os gráficos nos seus arquivos orixinais (Excel, Corel Draw, Adobe Illustrator, etc.) estes acompañaríanse das fontes utilizadas. O nome do arquivo da figura (un arquivo diferente por cada figura) incluír á o número da ilustración. En ningún caso se incluír á no arquivo da táboa ou figura a lenda, que debe figurar correctamente identificada ao final do texto. O material gráfico escaneado deberá aterse aos seguintes parámetros: Debuxos de liñas: o escaneado realizarase en liña ou mapa de bits (nunca escala de grises) cunha resolución mínima de 800 ppp e recomendada de entre 1200 e 1600 ppp. Figuras de medios tons e fotografías: escanearanse en escala de grises cunha resolución mínima de 300 ppp e recomendada entre 600 e 1200 ppp.

Recepción do manuscrito

Os autores enviarán un orixinal e dúas copias do artigo completo ao comité editorial, xunto cunha copia dixital, acompañados dunha carta de presentación na que ademais dos datos do autor, figuren a súa dirección de correo electrónico e o seu número de fax, á seguinte dirección:

IBADER

Comité Editorial da revista Recursos Rurais
Universidade de Santiago
Campus Universitario s/n
E-27002 LUGO - Spain

Enviar o texto e cada unha das ilustracións en arquivos diferentes, nalgún dos seguintes soportes: CD-ROM ou DVD para Windows, que irán convenientemente rotulados indicando o seu contido. Os nomes dos arquivos non superarán os 8 caracteres e non incluírán acentos ou caracteres especiais. O arquivo de texto denominarase polo nome do autor.

Ou ben enviar unha copia dixital dos arquivos convintemente preparados á dirección de e-mail:
ibader@usc.es

Cos arquivos inclúe sempre información sobre o sistema operativo, o procesador de texto, así como sobre os programas de debuxo empregados nas figuras.

Copyright: Unha vez aceptado o artigo para a publicación na revista, o autor(es) debe asinar o copyright correspondente.

Decembro 2015

Recursos Rurais

Revista do Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvimento Rural (IBADER)

Proceso de selección y evaluación de originales

Recursos Rurais publica artículos, revisiones, notas de investigación y reseñas bibliográficas. Los artículos, revisiones y notas deben ser originales, siendo evaluados previamente por el Comité Editorial y el Comité Científico Asesor. Los trabajos presentados a Recursos Rurais serán sometidos a la evaluación confidencial de dos expertos ajenos al equipo editorial, siguiendo criterios internacionales. En el caso de que los evaluadores propongan modificaciones en la redacción del original, será responsabilidad del equipo editorial -una vez informado el autor- el seguimiento del proceso de reelaboración del trabajo. Caso de no ser aceptado para su edición, el original será devuelto a su autor, junto con los dictámenes emitidos por los evaluadores.

En cualquier caso, los originales que no se ajusten a las siguientes normas técnicas serán devueltos a sus autores para su corrección, antes de su envío a los evaluadores.

Normas para la presentación de originales

procedimiento editorial

La Revista Recursos Rurais aceptará para a su revisión artículos, revisiones y notas vinculados a la investigación y desenvolvimiento tecnológico en el ámbito de la conservación y gestión de la biodiversidad y del medio ambiente, de los sistemas de producción agrícola, ganadera, forestal y referidos a la planificación del territorio, tendientes a propiciar el desarrollo sostenible de los recursos naturales del espacio rural y de las áreas protegidas. Los artículos que no se ajusten a las normas de la revista, serán devueltos a sus autores.

Preparación del manuscrito

Comentarios generales

Los manuscritos no deben exceder de 20 páginas impresas en tamaño A4, incluyendo figuras, tablas, ilustraciones y la lista de referencias. Todas las páginas deberán ir numeradas, aunque en el texto no se incluirán referencias al número de página. Los artículos pueden presentarse en los siguientes idiomas: galego, castellano, portugués, francés o inglés. Los originales deben prepararse en un procesador compatible con Microsoft Word®, a doble espacio en una cara y con 2,5 cm de margen. Se empleará la fuente tipográfica "arial" a tamaño 11 y no se incluirán tabulaciones ni sangrías, tanto en el texto como en la lista de referencias bibliográficas. Los párrafos no deben ir separados por espacios. No se admitirán notas al pie.

Los nombres de géneros y especies deben escribirse en cursiva y no abreviados la primera vez que se mencionen. Posteriormente el epíteto genérico podrá abreviarse a una sola letra. Debe utilizarse el Sistema Internacional (SI) de unidades. Para el uso correcto de los símbolos y observaciones más comunes puede consultarse la última edición de CBE (Council of Biology Editors) Style manual.

Página de Título

La página de título incluirá un título conciso e informativo (en la lengua original y en inglés), el nombre(s) de los autor(es), la afiliación(s) y la dirección(s) de los autor(es), así como la dirección de correo electrónico, número de teléfono y de fax del autor con que se mantendrá la comunicación.

Resumen

Cada artículo debe estar precedido por un resumen que presente los principales resultados y las conclusiones más importantes, con una extensión máxima de 200 palabras. Además del idioma original en el que se escriba el artículo, se presentará también un resumen en inglés.

Palabras clave

Deben incluirse hasta 5 palabras clave situadas después de cada resumen, distintas de las incluidas en el título.

Organización del texto

La estructura del artículo debe ajustarse en la medida de lo posible a la siguiente distribución de apartados: Introducción, Material y métodos, Resultados y discusión, Agradecimientos y Bibliografía. Los apartados irán resaltados en negrita y tamaño de letra 12. Si se necesita la inclusión de subapartados estos no estarán numerados y se tipografiarán en tamaño de letra 11.

Introducción

La introducción debe indicar el propósito de la investigación y

proveer una revisión corta de la literatura pertinente.

Material y métodos

Este apartado debe ser breve, pero proporcionar suficiente información como para poder reproducir el trabajo experimental o entender la metodología empleada en el trabajo.

Resultados y Discusión

En este apartado se expondrán los resultados obtenidos. Los datos deben presentarse tan claros y concisos como sea posible, si es apropiado en forma de tablas o de figuras, aunque las tablas muy grandes deben evitarse. Los datos no deben repetirse en tablas y figuras. La discusión debe consistir en la interpretación de los resultados y de su significación en relación al trabajo de otros autores. Puede incluirse una conclusión corta, en el caso de que los resultados y la discusión lo propicien.

Agradecimientos

Deben ser tan breves como sea posible. Cualquier concesión que requiera el agradecimiento debe ser mencionada. Los nombres de organizaciones financiadoras deben escribirse de forma completa.

Bibliografía

La lista de referencias debe incluir únicamente los trabajos que se citan en el texto y que estén publicados o que hayan sido aceptados para su publicación. Las comunicaciones personales deben mencionarse solamente en el texto. En el texto, las referencias deben citarse por el autor y el año y enumerar en orden alfabético en la lista de referencias bibliográficas.

ejemplos de citación en el texto:

Descripciones similares se dan en otros trabajos (Fernández 2005a, b; Rodrigo et al. 1992).

Andrade (1949) indica como....

según Mario & Tinetti (1989) los factores principales están....

Moore et al. (1991) sugieren eso....

Ejemplos de lista de referencias bibliográficas:

Artículo de revista:

Mahaney, W.M.M., Wardrop, D.H. & Brooks, P. (2005). Impacts of sedimentation and nitrogen enrichment on wetland plant community development. *Plant Ecology*, 175, 2: 227-243.

Capítulo en un libro:

Campbell, J.G. (1981). The use of Landsat MSS data for ecological mapping. En: R.F. Barnes et al. (Eds.) *Matching Remote Sensing Technologies and Their Applications*. Remote Sensing Society, London.

Lowell, E.M. & Nelson, J. (2003). Structure and morphology of Grasses. En: R.F. Barnes et al. (Eds.). *Forrages. An introduction to grassland agriculture*. Iowa State University Press. Vol. 1. 25-50

Libro completo:

Jensen, W (1996). *Remote Sensing of the Environment: An Earth Resource Perspective*. Prentice-Hall, Inc. Saddle River, New Jersey.

Una serie estándar:

Tutin, T.G. et al. (1964-80). *Flora Europaea*, Vol. 1 (1964); Vol. 2 (1968); Vol. 3 (1972); Vol. 4 (1976); Vol. 5 (1980). Cambridge University Press, Cambridge.

Obra institucional:

MAPYA (2000). Anuario de estadística agraria. Servicio de Publicaciones del MAPYA (Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación), Madrid, España.

Documentos legales:

BOE (2004). Real Decreto 1310/2004, de 15 de enero, que modifica la Ley de aprovechamiento de residuos ganaderos. BOE (Boletín Oficial del Estado), nº 8, 15/11/04. Madrid, España.

Publicaciones electrónicas:

Collins, D.C. (2005). Scientific style and format. Disponible en: <http://www.councilscience.org/publications.cfm> [5 xaneiro, 2005]

Los artículos que fuesen aceptados para su publicación se incluirán en la lista de referencias bibliográficas con el nombre de la revista y el epíteto "en prensa" en lugar del año de publicación.

Ilustraciones y tablas

Todas las figuras (fotografías, gráficos o diagramas) y las tablas deben citarse en el texto, y cada una deberá ir numerada consecutivamente. Las figuras y tablas deben incluirse al final del artículo, cada una en una hoja separada en la que se indicará el número de tabla o figura, para su identificación. Para el envío de figuras en forma electrónica vea más adelante. Dibujos lineales. Por favor envíe impresiones de buena calidad. Las inscripciones deben ser claramente legibles. El mínimo grosor de línea será de 0,2 mm en relación con el tamaño final. En el caso de ilustraciones en tonos medios (escala de grises): Envíe por favor las impresiones bien contrastadas. La ampliación se debe indicar mediante barras de escala. Se aceptan figuras en color.

Tamaño de las figuras

Las figuras deben ajustarse a la anchura de la columna (8.5 centímetros) o tener 17.5 centímetros de ancho. La longitud máxima es de 23 centímetros. Diseñe sus ilustraciones pensando en el tamaño final, procurando no dejar grandes espacios en blanco. Todas las tablas y figuras deberán ir acompañadas de una leyenda. Las leyendas deben consistir en explicaciones breves, suficientes para la comprensión de las ilustraciones por sí mismas. En las mismas se incluirá una explicación de cada una de las abreviaturas incluidas en la figura o tabla. Las leyendas se deben incluir al final del texto, tras las referencias bibliográficas y deben estar identificadas (ej: Tabla 1 Características...). Los mapas incluirán siempre el Norte, la latitud y la longitud.

Preparación del manuscrito para su envío

Texto

Grave su archivo de texto en un formato compatible con Microsoft Word.

Tablas y Figuras

Cada tabla y figura se guardará en un archivo distinto con número de tabla y/o figura. Los formatos preferidos para los gráficos son: Para los vectores, formato EPS, exportados desde el programa de dibujo empleado (en todo caso, incluirán una cabecera de la figura en formato TIFF) y para las ilustraciones en tonos de grises o fotografías, formato TIFF, sin comprimir con una resolución mínima de 300 ppp. En caso de enviar los gráficos en sus archivos originales (Excel, Corel Draw, Adobe Illustrator, etc.) estos se acompañarán de las fuentes utilizadas. El nombre de archivo de la figura (un archivo diferente por cada figura) incluirá el número de la ilustración. En ningún caso se incluirá en el archivo de la tabla o figura la leyenda, que debe figurar correctamente identificada al final del texto. El material gráfico escaneado deberá atenerse a los siguientes parámetros: Dibujos de líneas: el escaneado se realizará en línea o mapa de bits (nunca escala de grises) con una resolución mínima de 800 ppp y recomendada de entre 1200 y 1600 ppp. Figuras de medios tonos y fotografías: se escanearán en escala de grises con una resolución mínima de 300 ppp y recomendada entre 600 y 1200 ppp.

Recepción del manuscrito

Los autores enviarán un original y dos copias del artículo completo al comité editorial junto con una copia digital, acompañados de una carta de presentación en la que además de los datos del autor, figuren su dirección de correo electrónico y su número de fax, a la siguiente dirección:

IBADER

Comité Editorial da revista Recursos Rurais

Universidade de Santiago.

Campus Universitario s/n

E-27002 LUGO - Spain

Enviar el texto y cada una de las ilustraciones en archivos diferentes, en alguno de los siguientes soportes: CD-ROM o DVD para Windows, que irán convenientemente rotulados indicando su contenido. Los nombres de los archivos no superarán los 8 caracteres y no incluirán acentos o caracteres especiales. El archivo de texto se denominará por el nombre del autor.

O bien enviar una copia digital de los archivos convenientemente preparados a la dirección de e-mail: ibader@usc.es

Con los archivos incluya siempre información sobre el sistema operativo, el procesador de texto, así como sobre los programas de dibujo empleados en las figuras.

Copyright: Una vez aceptado el artículo para su publicación en la revista, el autor(es) debe firmar el copyright correspondiente.

Diciembre 2015

Recursos Rurais

Revista do Instituto de Biodiversidade Agrária e Desenvolvimento Rural (IBADER)

Selection process and manuscript evaluation

The articles, reviews and notes must be original, and will be previously evaluated by the Editorial Board and the Scientific Advisory Committee. Manuscripts submitted to Recursos Rurais will be subject to confidential review by two experts appointed by the Editorial Committee, which may also consider choosing reviewers suggested by the author. In cases of dispute the intervention of a third evaluator will be required. Finally it is for the Editorial Committee's decision on acceptance of work. In cases in which the reviewers suggest modifications to the submitted text, it will be the responsibility of the Editorial Team to inform the authors of the suggested modifications and to oversee the revision process. In cases in which the submitted manuscript is not accepted for publication, it will be returned to the authors together with the reviewers' comments. Please note that any manuscript that does not adhere strictly to the instructions detailed in what follows will be returned to the authors for correction before being sent out for review.

Instructions to authors

Editorial procedure

Recursos Rurais will consider for publication original research articles, notes and reviews relating to research and technological developments in the area of sustainable development of natural resources in the rural and conservation areas contexts, in the fields of conservation, biodiversity and environmental management, management of agricultural, livestock and forestry production systems, and land-use planning.

Manuscript preparation

General remarks

Articles may be submitted in Galician, Spanish, Portuguese, French or English.

Manuscripts should be typed on A4 paper, and should not exceed 15 pages including tables, figures and the references list. All pages should be numbered (though references to page numbers should not be included in the text). The manuscript should be written with Microsoft Word or a Word-compatible program, on one side of each sheet, with double line-spacing, 2.5 cm margins on the left and right sides, Arial font or similar, and font size 11. Neither tabs nor indents should be used, in either the text or the references list. Paragraphs should not be separated by blank lines.

Species and genus names should be written in italics. Genus names may be abbreviated (e.g. *Q. robur* for *Quercus robur*), but must be written in full at first mention. SI (Système International) units should be used. Technical nomenclatures and style should follow the most recent edition of the CBE (Council of Biology Editors) Style Manual.

Title page

The title page should include a concise and informative title (in the language of the text and in English), the name(s) of the author(s), the institutional affiliation and address of each author, and the e-mail address, telephone number, fax number, and postal address of the author for correspondence.

Abstract

Each article should be preceded by an abstract of no more than 200 words, summarizing the most important results and conclusions. In the case of articles not written in English, the authors should supply two abstracts, one in the language of the text, the other in English.

Key words

Five key words, not included in the title, should be listed after the Abstract.

Article structure

This should where possible be as follows: Introduction, Material and Methods, Results and Discussion, Acknowledgements, References. Section headings should be written in bold with font size 12. If subsection headings are required, these should be written in italics with font size 11, and should not be numbered.

Introduction

This section should briefly review the relevant literature and clearly state the aims of the study.

Material and Methods

This section should be brief, but should provide sufficient information to allow replication of the study's procedures.

Results and Discussion

This section should present the results obtained as clearly and concisely as possible, where appropriate in the form of tables and/or figures. Very large tables should be avoided. Data in tables should not repeat data in figures, and vice versa. The discussion should consist of interpretation of the results and of their significance in relation to previous studies. A short conclusion subsection may be included if the authors consider this helpful.

Acknowledgements

These should be as brief as possible. Grants and other funding should be recognized. The names of funding organizations should be written in full.

References

The references list should include only articles that are cited in the text, and which have been published or accepted for publication. Personal communications should be mentioned only in the text. The citation in the text should include both author and year. In the references list, articles should be ordered alphabetically by first author's name, then by date.

Examples of citation in the text:

Similar results have been obtained previously (Fernández 2005a, b; Rodrigo et al. 1992).

Andrade (1949) reported that...

According to Mario & Tinetti (1989), the principal factors are...

Moore et al. (1991) suggest that...

Examples of listings in References:

Journal article:

Mahaney, W.M.M., Wardrop, D.H. & Brooks, P. (2005). Impacts of sedimentation and nitrogen enrichment on wetland plant community development. *Plant Ecology*. 175, 2: 227-243.

Book chapter:

Campbell, J.G. (1981). The use of Landsat MS ata for ecological mapping. In: Campbell J.G. (Ed.) *Matching Remote Sensing Technologies and Their Applications*. Remote Sensing Society, London.

Lowell, E.M. & Nelson, J. (2003). Structure and Morphology of Grasses. In: R.F. Barnes et al. (Eds.). *Forages: An Introduction to Grassland Agriculture*. Iowa State University Press. Vol. 1. 25-50.

Complete book:

Jensen, W. (1996). *Remote Sensing of the Environment: An Erath Resource Perspective*. Prentice-Hall, Inc., Saddle River, New Jersey.

Standard series:

Tutin, T.G. et al. (1964-80). *Flora Europaea*, Vol. 1 (1964); Vol. 2 (1968); Vol. 3 (1972); Vol. 4 (1976); Vol. 5 (1980). Cambridge University Press, Cambridge, UK

Institutional publications:

MAPYA (2000). *Anuario de estadística agraria*. Servicio de Publicaciones del MAPYA (Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación), Madrid, Spain.

Legislative documents:

BOE (2004). Real Decreto 1310/2004, de 15 de enero, que modifica la Ley de aprovechamiento de residuos ganaderos. BOE (Boletín Oficial del Estado), no. 8, 15/104, Madrid, Spain.

Electronic publications:

Collins, D.C. (2005). *Scientific style and format*. Available at: <http://www.councjnrc.org/publications.cfm> [5 January 2005]

Articles not published but accepted for publication:

Such articles should be listed in References with the name of the journal and other details, but with "in press" in place of the year of publication.

Figures and tables

Numbering:

All figures (data plots and graphs, photographs, diagrams, etc.) and all tables should be cited in the text, and should be numbered consecutively.

Figure quality. Please send high-quality copies. Line thickness in the publication-size figure should be no less than 0.2 mm. In the case of greyscale figures, please ensure that the different tones are clearly distinguishable. Labels and other text should be clearly legible. Scale should be indicated by scale bars. Maps should always include indication of North, and of latitude and longitude. Colour figures can be published.

Figure size

Figures should be no more than 17.5 cm in width, or no more than 8.5 cm in width if intended to fit in a single column. Length should be no more than 23 cm. When designing figures, please take into account the eventual publication size, and avoid excessively white space.

Figures and table legends

All figures and tables require a legend. The legend should be a brief statement of the content of the figure or table, sufficient for comprehension without consultation of the text. All abbreviations used in the figure or table should be defined in the legend. In the submitted manuscript, the legends should be placed at the end of the text, after the references list.

Preparing the manuscript for submission

Text

The text should be submitted as a text file in Microsoft Word or a Word-compatible format.

Tables and figures

Each table and each figure should be submitted as a separate file, with the file name including the name of the table or figure (e.g. Table-1.DOC). The preferred format for data plots and graphs is EPS for vector graphics (though all EPS files must include a TIFF preview), and TIFF for greyscale figures and photographs (minimum resolution 300 dpi). If graphics files are submitted in the format of the original program (Excel, CorelDRAW, Adobe Illustrator, etc.), please ensure that you also include all fonts used. The figure or table legend should not be included in the file containing the figure or table itself; rather, the legends should be included (and clearly numbered) in the text file, as noted above. Scanned line drawings should meet the following requirements: line or bit-map scan (not greyscale scan), minimum resolution 800 dpi, recommended resolution 1200 - 1600 dpi. Scanned halftone drawings and photographs should meet the following requirements: greyscale scan, minimum resolution 300 dpi, recommended resolution 600 - 1200 dpi.

Manuscript submission

Please submit a digital copy of the files properly prepared to the e-mail address:

info@ibader.gal

Or send a) the original and two copies of the manuscript, b) copies of the corresponding files on CD-ROM or DVD for Windows, and c) a cover letter with author details (including e-mail address and fax number), to the following address:

IBADER,
Comité Editorial de la revista Recursos Rurais,
Universidad de Santiago,
Campus Terra s/n,
E-27002 Lugo,
Spain.

As noted above, the text and each figure and table should be submitted as separate files, with names indicating content, and in the case of the text file corresponding to the first author's name (e.g. Alvarez.DOC, Table-1.DOC, Fig-1.EPS). File names should not exceed 8 characters, and must not include accents or special characters. In all cases the program used to create the file must be clearly identifiable.

Copyright

Once the article is accepted for publication in the journal, the authors will be required to sign a copyright transfer statement.

